

SZÉCHENYI IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI AKADÉMIA

Szelényi Károly székfoglaló előadása

Az üveglemezekről Goethe prizmájáig

2018. február 15.

Károly Szelényi

Kedves Dóra, Győző, kedves akadémikusok, tisztelt hallgatóság, kedves barátaink!

A szakma műtárgyfotósként jegyez, mert első munkahelyem, a Corvina kiadó révén fiatalon múzeumi műtárgyak, műemlékek körébe kerültem. Könyvillusztrátorrá váltam, mert az általam lencsevégre kapott témák mindegyike könyv alakjában nyert megvalósulást. Tevékenységem kezdete a '60-as évek elején egybeesett a színes fotótechnika felfutásával.

A mesterséget a váci Forte gyár tapasztalt szakembereitől, Berty Imre, Radó Aurél vegyészmérnököktől sajátítottam el. Eredményes előmenetelemnek köszönhetően Helédy Ferenc kereskedelmi igazgató a Corvina kiadó kereskedelmi igazgatójához, Beliczay Lászlóhoz irányított.

A Corvina kiadó a '70-es évek elejétől olasz és német mintára színes központi archívum létesítését határozta el. Nagyszabású programot indított be a hazai

múzeumok és egyházi gyűjtemények publikálására is. Ezekre a munkákra Schiller Alfréd és Horvay József fotóstársammal együtt voltunk megbízva.

Míg a korábbi időszakban a műmelléletek reprodukálása általában a múzeumokban vagy a nyomdáknál történt, a színes fényképezés a technika előrelépésével kikerülhetett a szabadba. Régi képeken láthatjuk, a fotóriporterek a hősi időkben hatalmas kamerákat használtak, mivel a színes technikával felvett filmek, sok esetben üveglemezek igazából nem nagyon voltak nagyíthatók.

Az alábbiakban néhány emlékképet mutatok be.

Nagy méretű üvegnegatív a marburgi egyetem fotóarchívuma igazgatójának kezében

A saját tervezésű Kodak labor 1967-ből

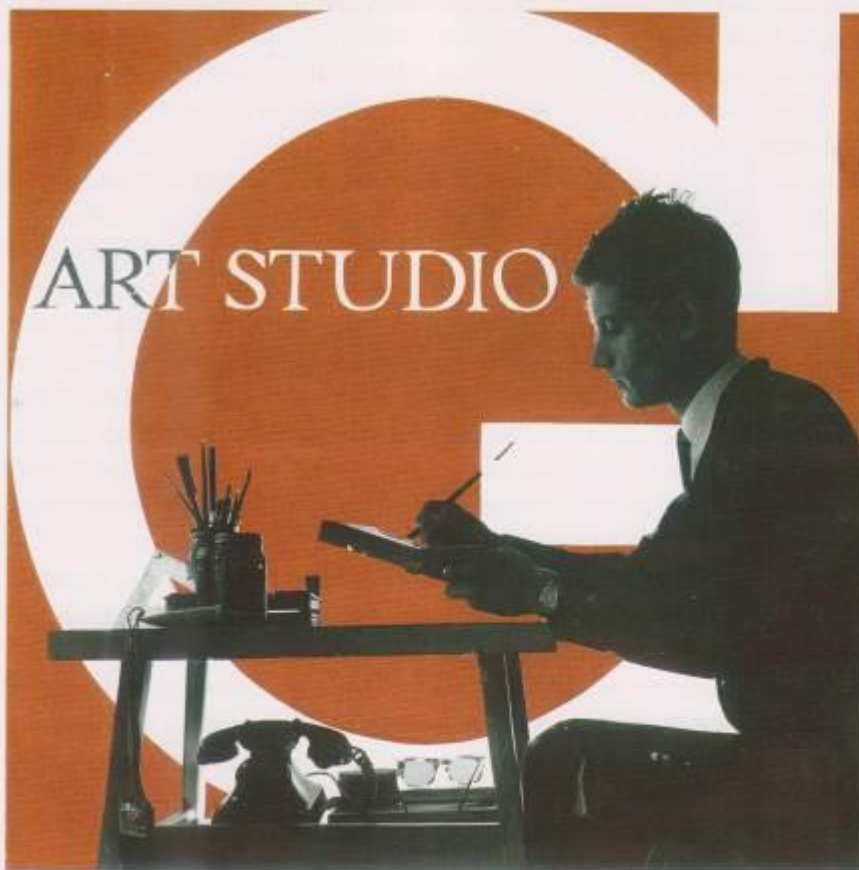
Pastéka Lajos felvétele

Gádor István műtermében

Fényképezés a Keresztény Múzeumban

Chinoir –
Növényvédelem

Hungexpo Kiadó –
BNV

A modell és a
fényképész egysze-
mélyben a kiváló
fotóművész:
Szelényi Károly

Újíts! – 1955 →
Földművelésügyi
Minisztérium –
ez volt az első meg-
bízásunk a diploma
után...

Chemolimpex →
Ez a példája Judit és
néhai Papp Tamás
kollégánk türelmé-
nek, munkaszere-
tetének.

2 MEGNEMIRE ÖRÜLTÜNK A TALÁLKOZÁSNAK, RÖPÜLNEK A NAPOK
DE MINIGET A MUNKA ÉLTET. SZERETETTEL JUDITKA ÉS ANKÓ

© Károly Szelényi

Károly Szelényi mit seiner Frau: „on tour“

FRESKÓFÉNYKÉPEZÉS

Jelentős megbízásnak számított a Radocsay Dénes művészettörténész által feldolgozott **Középkori falképek Magyarországon** téma fotózása 1967-ben.

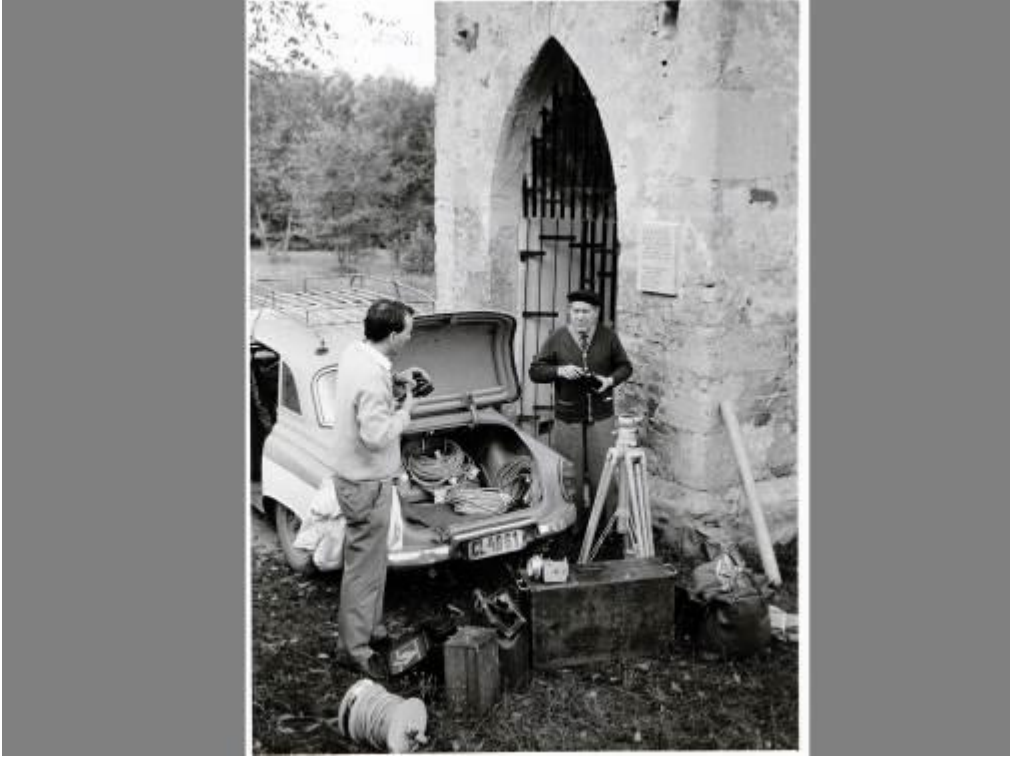
A nyugati határtól a keletiig Radocsay Dénessel és Deák Klára restaurátorral kerestük fel a legjelentősebb templomokat, sokszor határsáv-belépési engedéllyel.

Az archív képek mutatják a helyszínre való szállítás és a fotózás nehéz körülményeit, pl. az áramot csak igen messziről lehetett megkapni.

Az előre nem látott nehézségek áthidalására egy speciális, akkumulátorral működő vakut készítettem, amit még Vietnamban vagy Moszkvában, a 110 Volt ellenére is tudtam használni.

Fényképezés előtt Klára letisztogatta, fotózható állapotba hozta a falképeket. Ez a könyv a mai napig megőrizte az évszázadok során sokat szenvedett s azóta is esetleg romló minőségű műalkotások hangulatát.

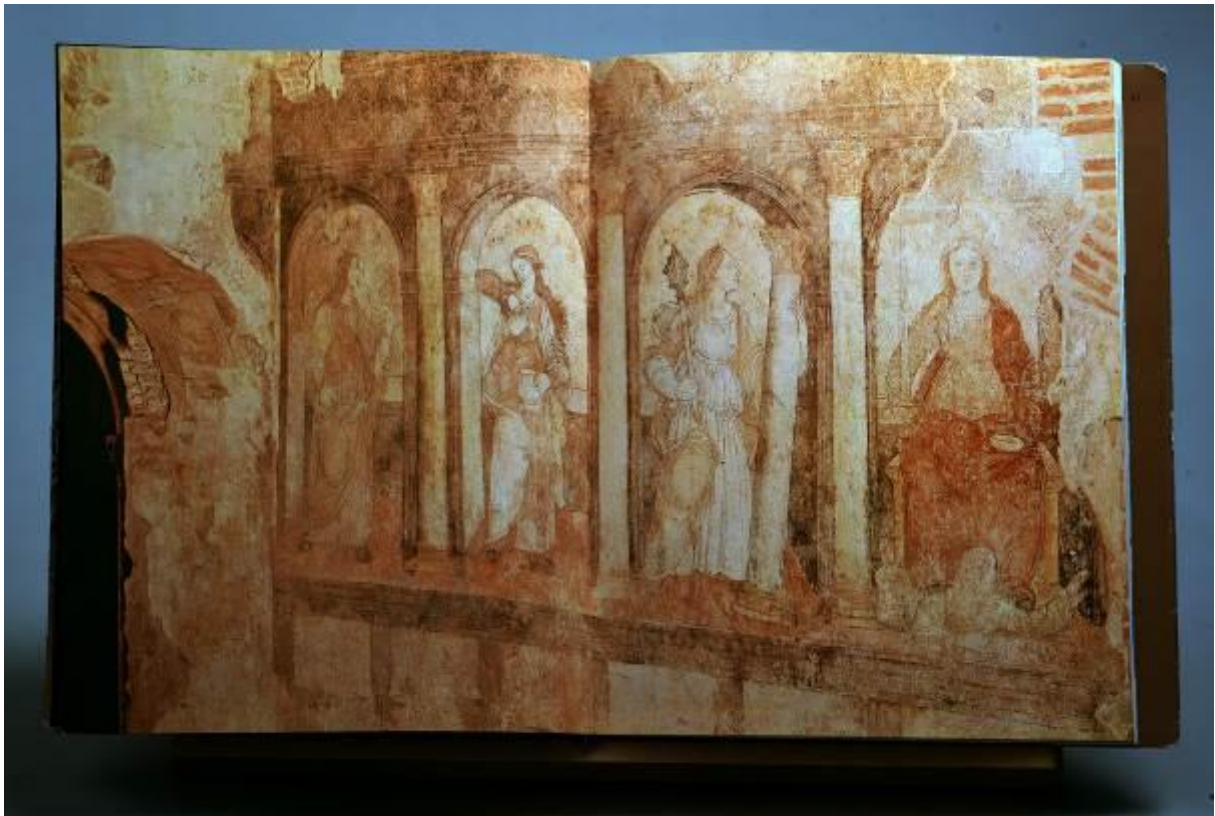

29. Baustein
Bauwerk (Temple)
Sant'Agata

35. **Valemér**
Római katolikus templom
Mária és János evangélista ábrázolása,
részlet a szentély freskójából
36. **Valemér**
Római katolikus templom
Mária és János evangélista ábrázolása,
részlet a szentély freskójából
37. **Valemér**
Római katolikus templom
Szent Miklós,
részlet a szentély freskójából

MŰVÉSZETI KÖNYVEK

A Corvina nagyívű programjának megfelelően ezekben az években több, idegen nyelven is megjelent albumot illusztráltam,

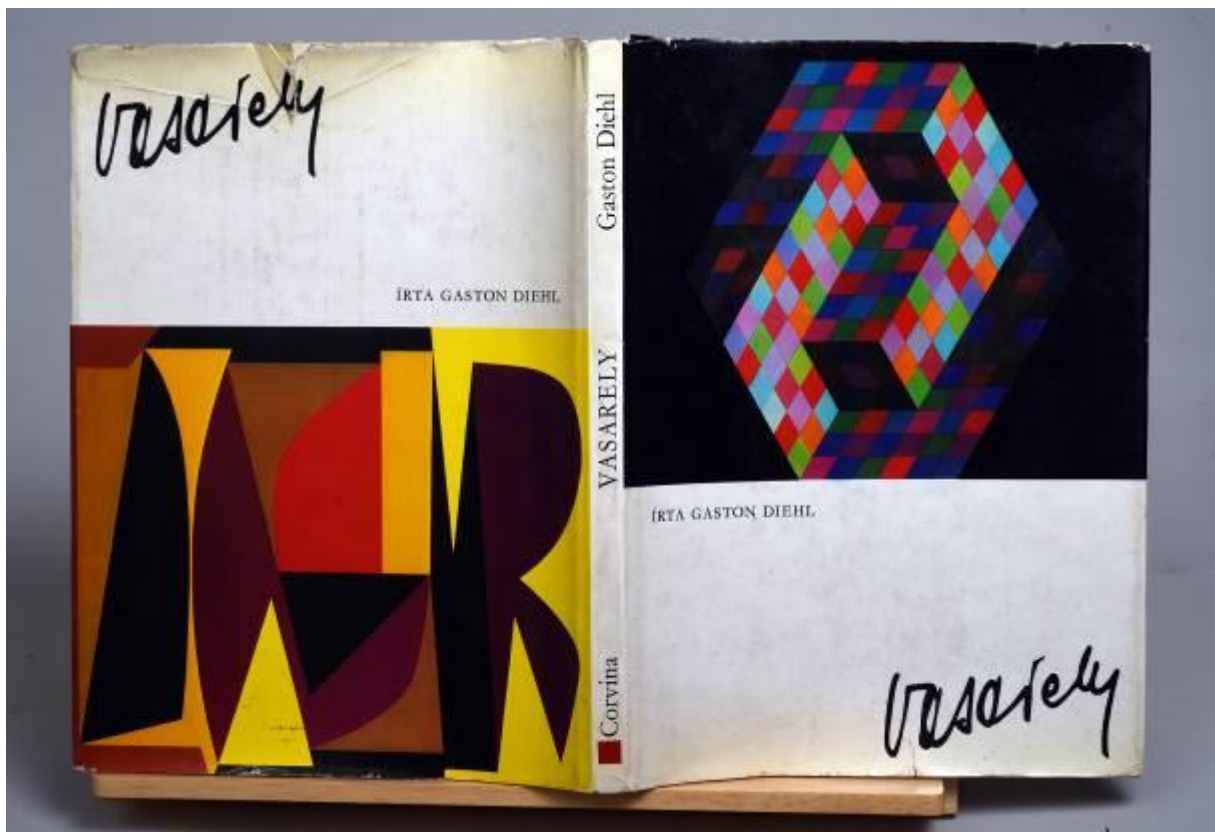
pl. a Vasarely- és Chagall-albumot,

a Bécsi, a Limogi porcelán c. könyvet,

Lesznai Anna és Gross Arnold képeskönyvét,

Kresz Mária egész kerámiaművészetünket átfogó albumát

és az Esztergomi Keresztény Múzeum legértékesebb darabjait bemutató kiadványokat.

16. Казимир Малевич. 1914. Живопись, 18 x 22 см.

17. Казимир Малевич. 1935. Живопись, 18 x 22 см.

18. Казимир Малевич. 1918. Живопись, 19 x 21 см.

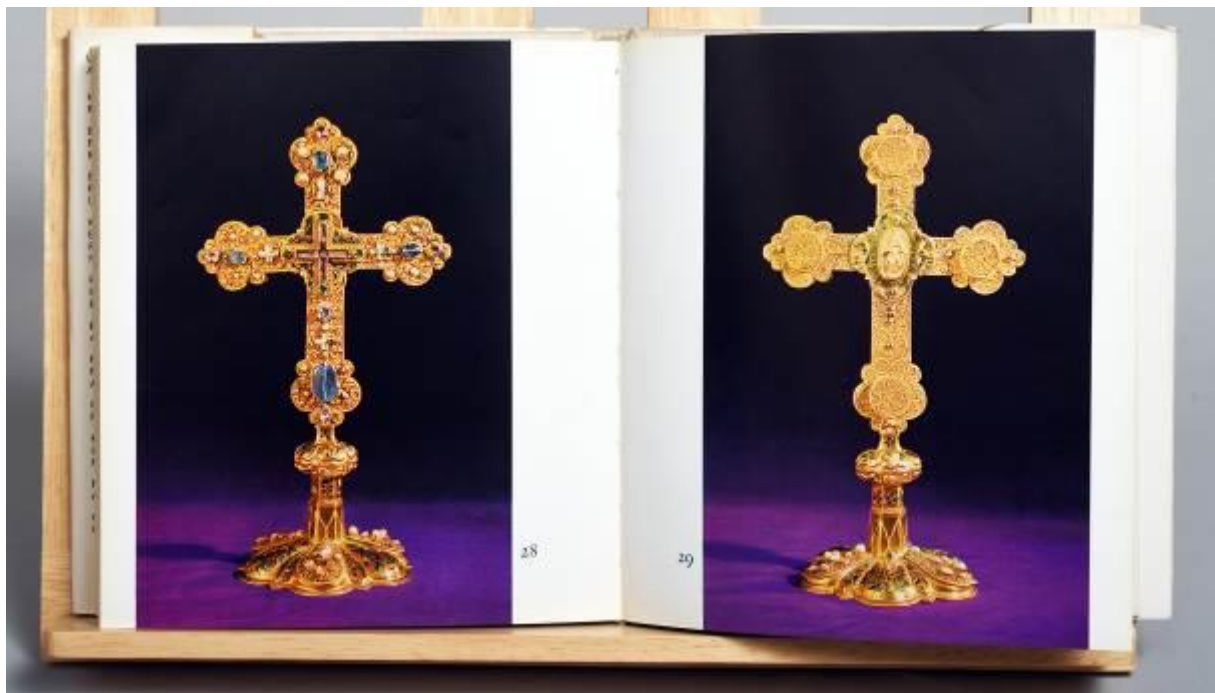
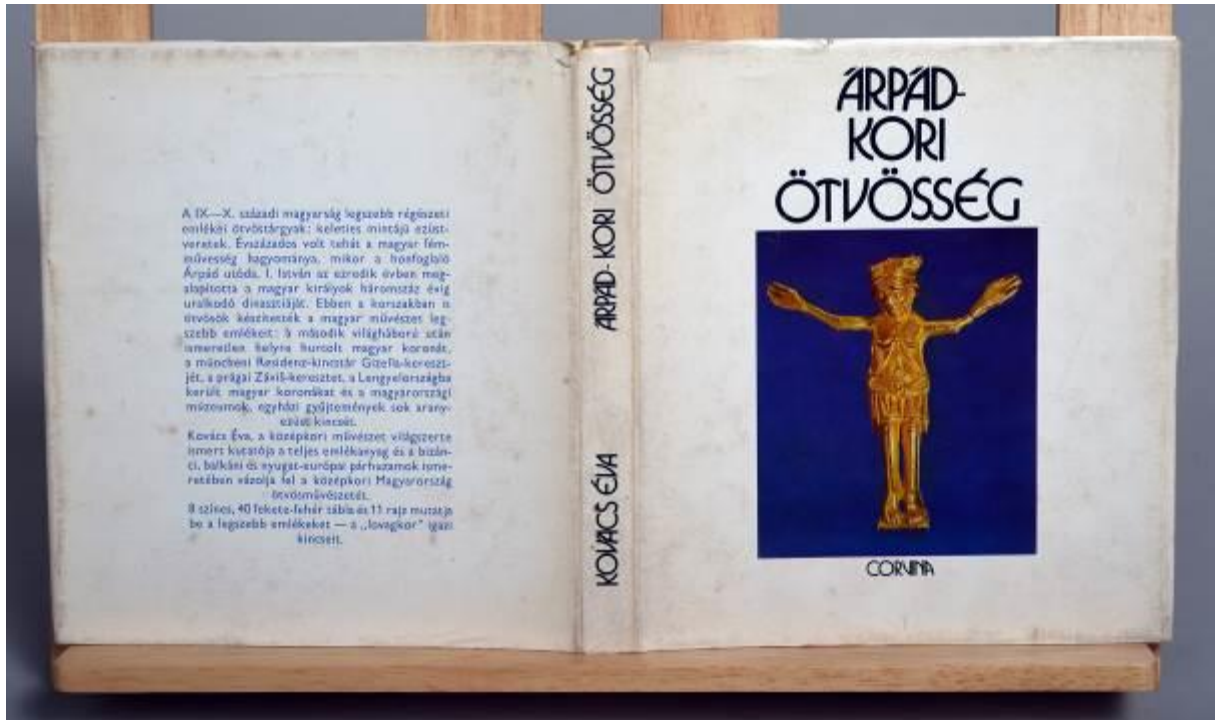

19. Казимир Малевич. 1918. Живопись, 19 x 21 см.

GORKA GÉZA

1894-1971

44 Crucifixion with apostles; enamel on lead plaque from a reliquary case

47 Crucifixion, detail of the plaque shown on Plate 44

VIENNESE

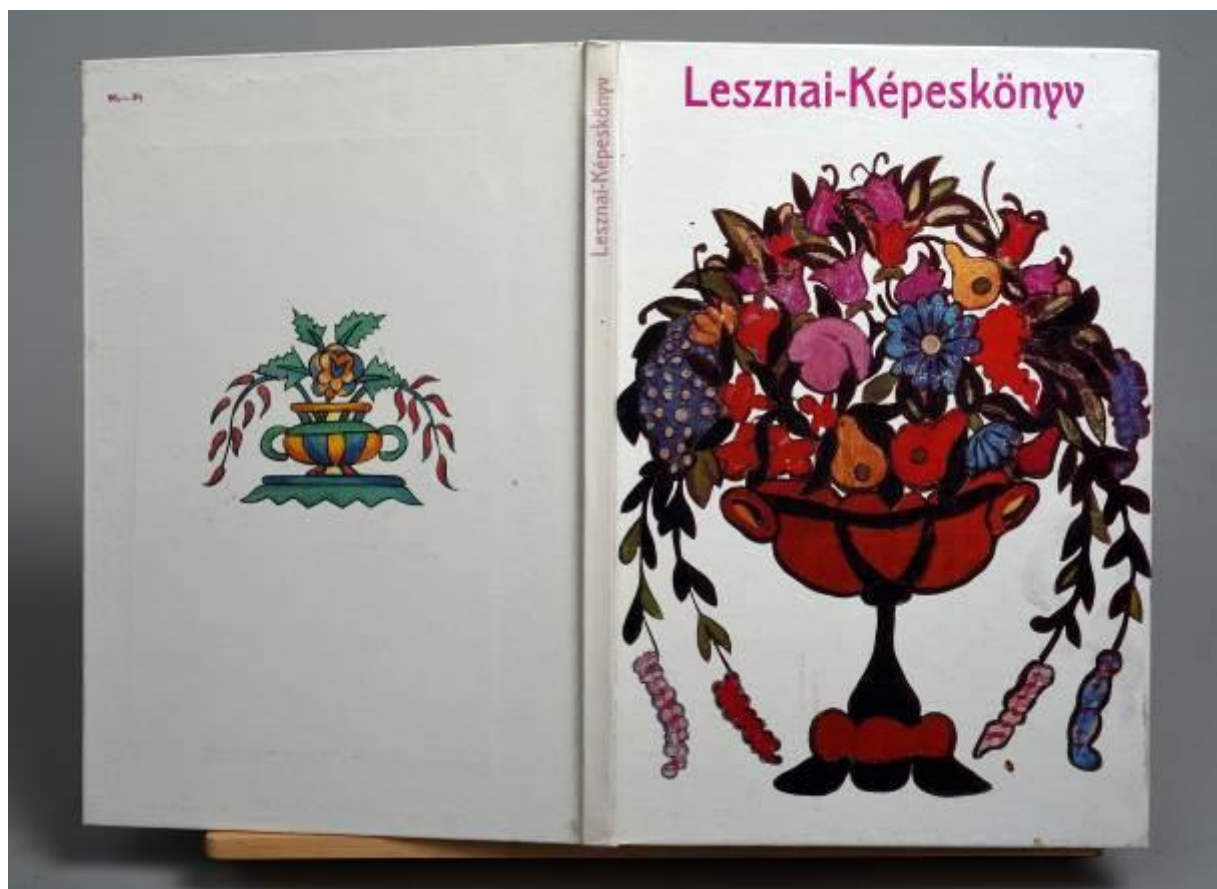
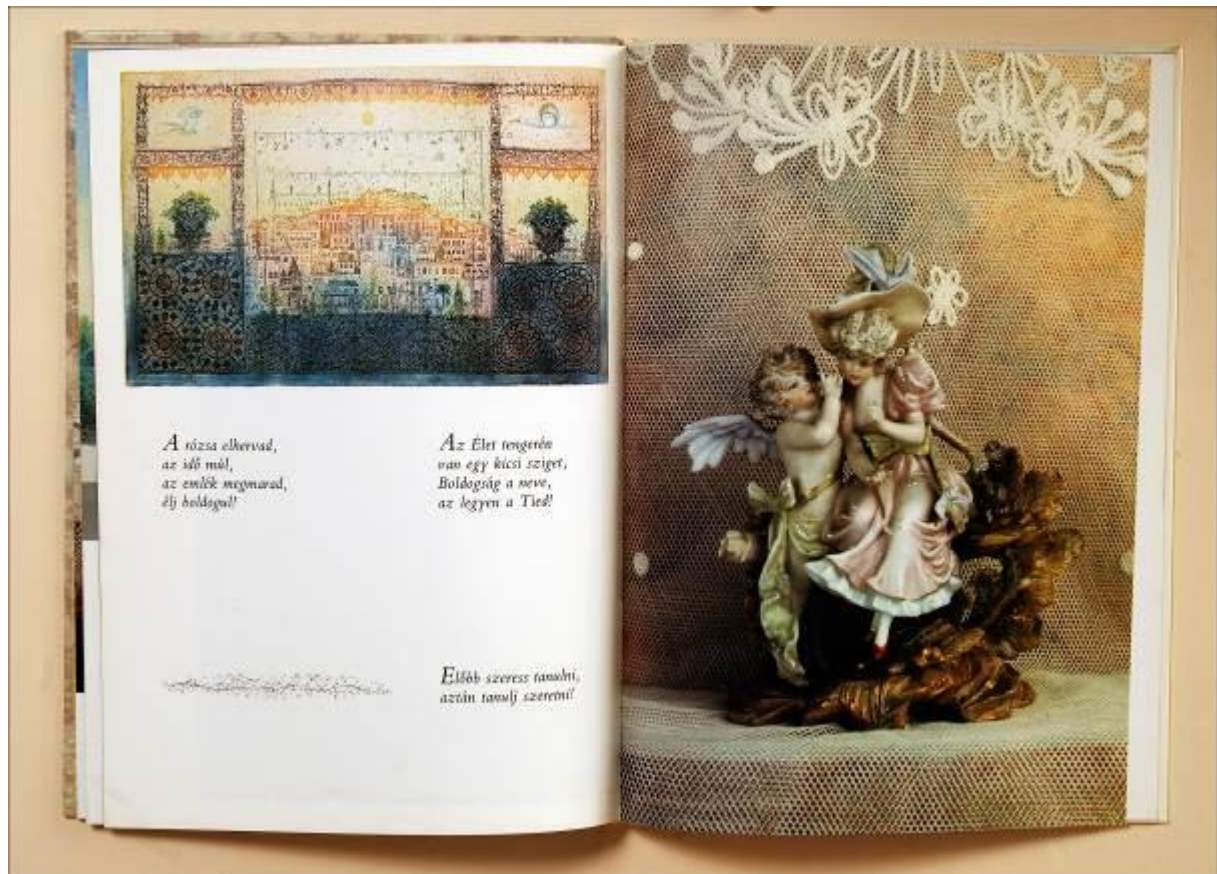
PORCELAIN

LIMOGES CHAMPLEVÉ ENAMELS IN HUNGARY

Önéletrajz

1928

Kidálszám, kold felettem,
 míg volt, hogy világra jöttöm.
 Születésem óta jár
 nyomon maghátni maszáj!
 Am, az költés történet véletem,
 nem jár meg önmagam.
 Kétségbe nem haladtam,
 kold felettem, kold alótam.

Kidálszám, kold alótam...
 Születésem óta jár
 nyomon maghátni maszáj!
 Am, az költés történet véletem,
 nem jár meg önmagam.
 Kétségbe nem haladtam,
 kold felettem, kold alótam.

bekezdés a szövegben,
 amelyet az életrajz,
 a költés történet véletem,
 nem jár meg önmagam.
 Kétségbe nem haladtam,
 kold felettem, kold alótam.

Felém örel, felém bírók,
 teremtés magam életem
 - mindenik volt az én véletem -
 el se árallatam teremtésem.
 Ezt szeretem, azt megírom,
 azt látom, azt meg látom,
 azt érzem, azt meg érzem...
 Születésem, kold alótam.

Felém örel, felém bírók,
 teremtés magam életem
 - mindenik volt az én véletem -
 el se árallatam teremtésem.
 Ezt szeretem, azt megírom,
 azt látom, azt meg látom,
 azt érzem, azt meg érzem...
 Születésem, kold alótam.

Nem templomom, csak kezemem,
 nem találok, mit kezemem,
 nem azt kapom, amire kérek,
 nem érem el, amit óhlok.
 Az a csóvár, aki voltam,
 születésem pirosítam.
 Gödbe vagyok mégse hantom,
 kold előttem, kold alótam.

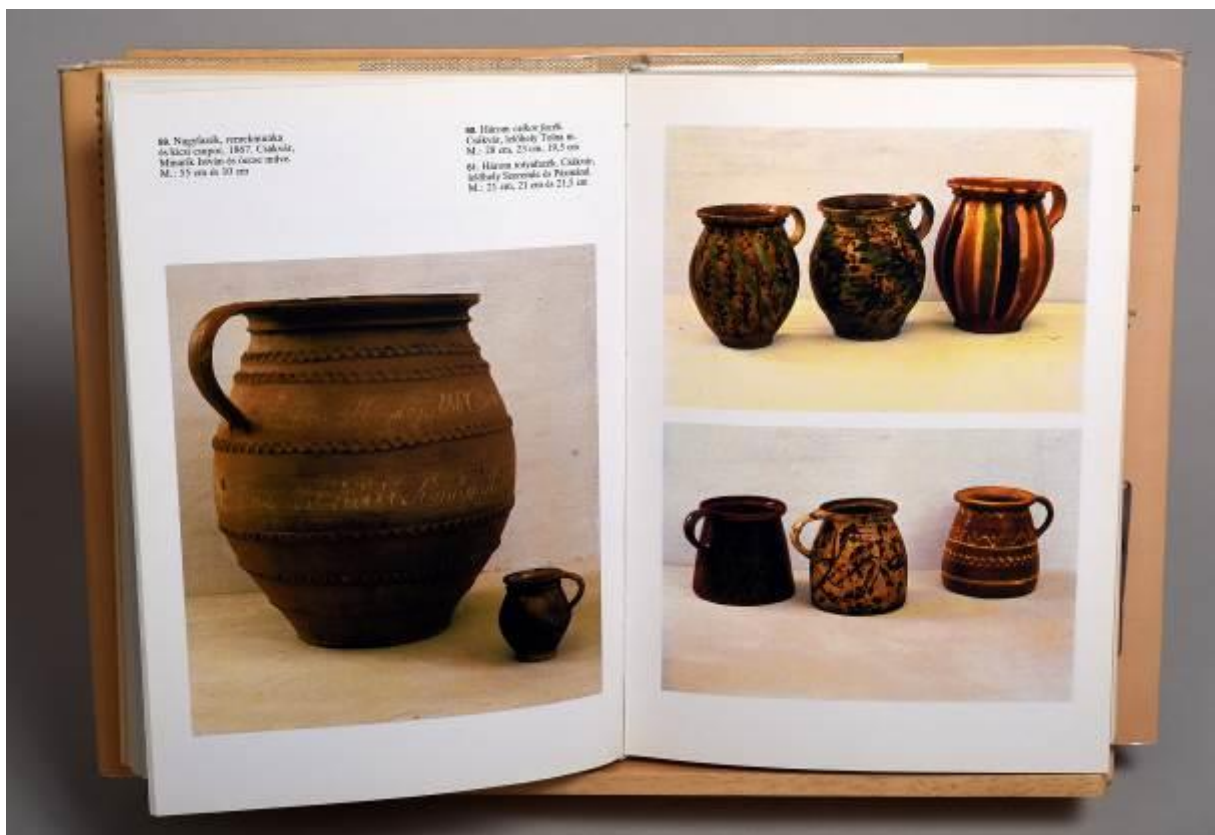
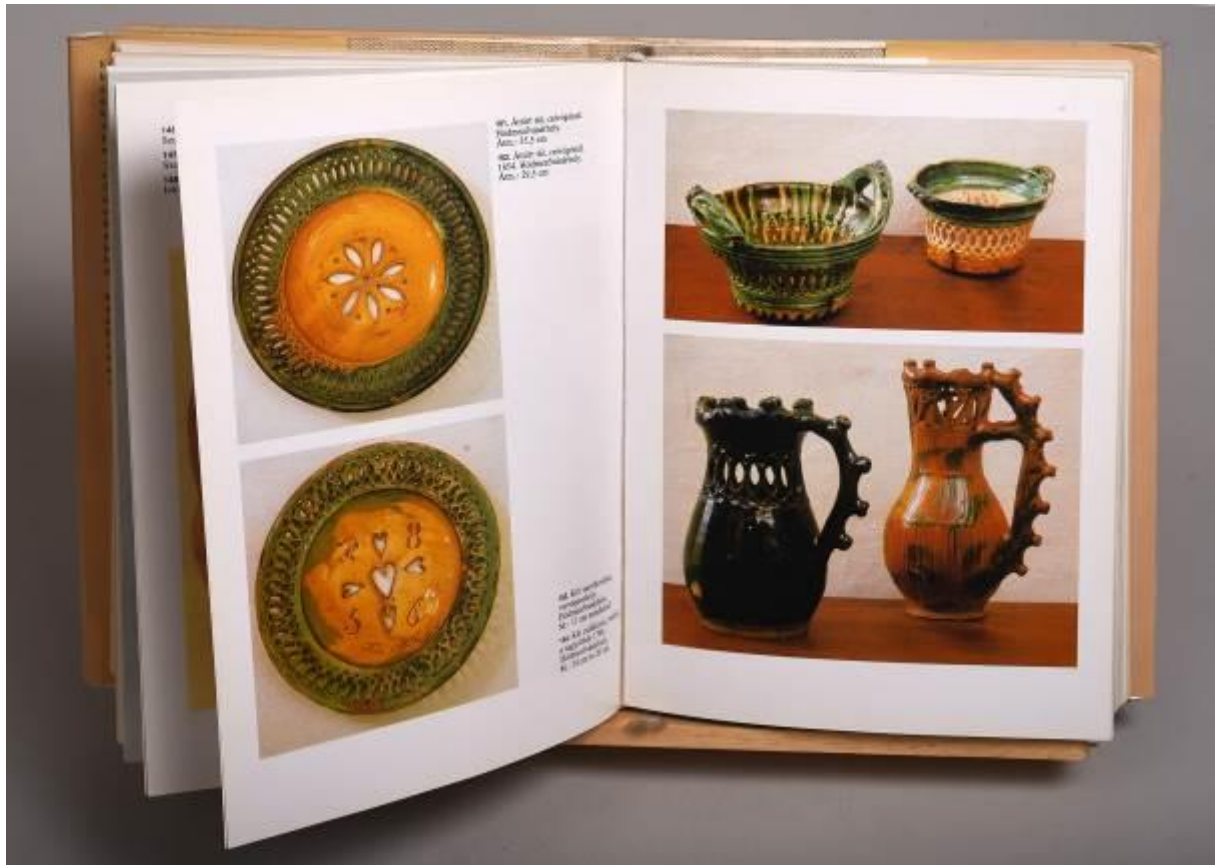
Ady Endre: Loszai Anna versei (1909 október)

... Loszai Anna szepes arányos a székét,
székét is, amelyek rajt a nagy leányt
nem látnak meg.
Míg van láda, hogy egy szék kell megadni,
hogy az székét, az úgy meggyőzően
A szék, a láda, a szék, a láda
(az a szék, a szék, a szék, a szék, a szék, a szék)
is – kettő két darab.
De őrzés, hogy a láda is benne legyen az a láda,
hisz, kettő, kettő, a szék az a szék, a szék.
Nézzék is – így is kell lennie a szék, a szék, – a
szék is a szék, a szék, a szék, a szék,
mint szék, szék.
A szék, a szék, a szék, a szék, a szék, a szék, a szék,
szék, szék, a szék, a szék, a szék,
szék, a szék, a szék, a szék, a szék, a szék.

16. KÜLLE 241.

Rida, XIX. s. alda. Põhjala kühmeade seeria üheksa tüüpi (174) (võimalikult, 18. saj. vana).
— Hõbe, 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182.

17. TARKN TALANSOONIKOON OSTEJÄLJED.

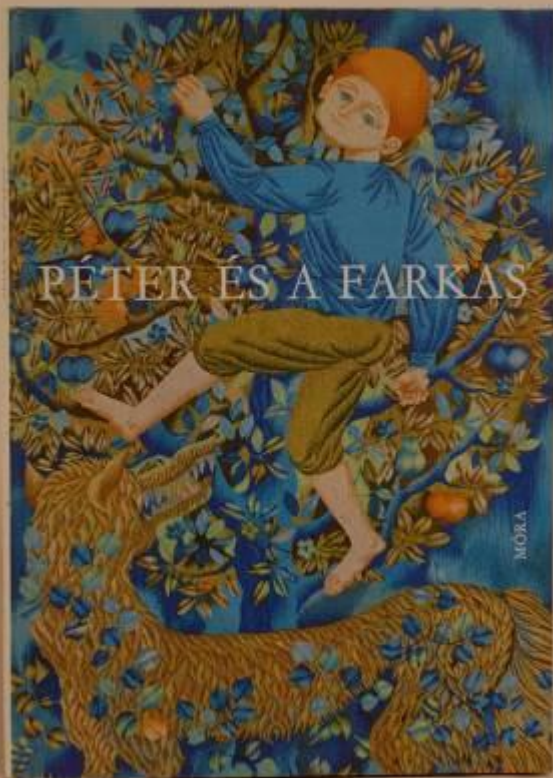
Muuseum, XVIII-XIX s. al.
1) Põhjala, 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

MŰVÉSZEKRŐL KÉSZÍTETT KIADVÁNYOK

A műtárgyfotózás nem egy magányos szakma. Értékes műtárgyak esetén a fényképész mellett mindig ott van az illetékes muzeológus vagy inkább az a művészettörténész, aki a tárgygal mint saját gyermekével foglalkozik, amihez érzelmileg közel áll s szeretné a legjobb beállítású képet megkapni róla. A műtárgyfotós pedig alázattal viseltetik a műtárgy irányában, s megpróbál azonosulni kezelője elképzelésével. Ugyanez vonatkozik kortárs művészekre és alkotásaikra is: a művész saját egyéniségét szeretné visszakapni a reprodukcióban. Életem örömteli élményei voltak mindig ezek a munkák, s néha még azt a dicséretet is megkaptam, hogy a kép jobb, mint a valódi műtárgy.

Most nézzenek meg néhány emlékképet körünkől már eltávozott és még ma is alkotó művészeiről.

*A szöveget Prokofjev nyomán
írta*

Hajnal Gabriella

A könyvet Kass János tervezte

Fényképezte Széleányi Károly

*Nagyon boldog vagyok, hogy ilyen
gyönyörűen sikerült a könyv munkáját,
és remélem, hogy ezt közelebbi majd
a Föld. Nagyon szeretettel felé.
1980. május*

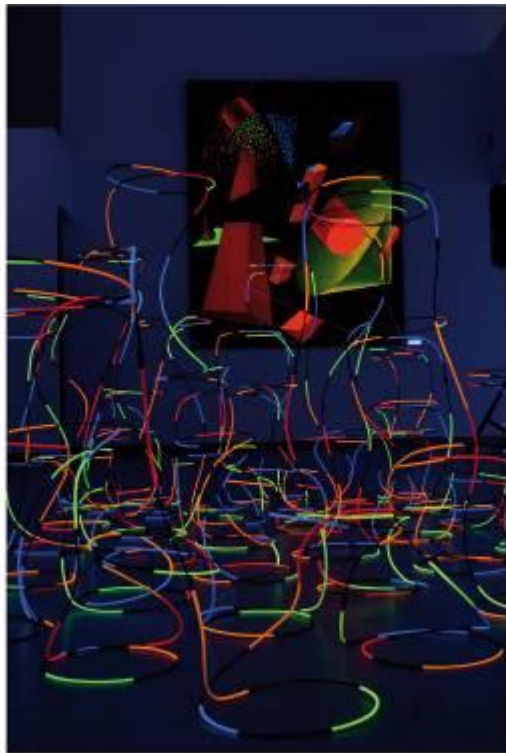
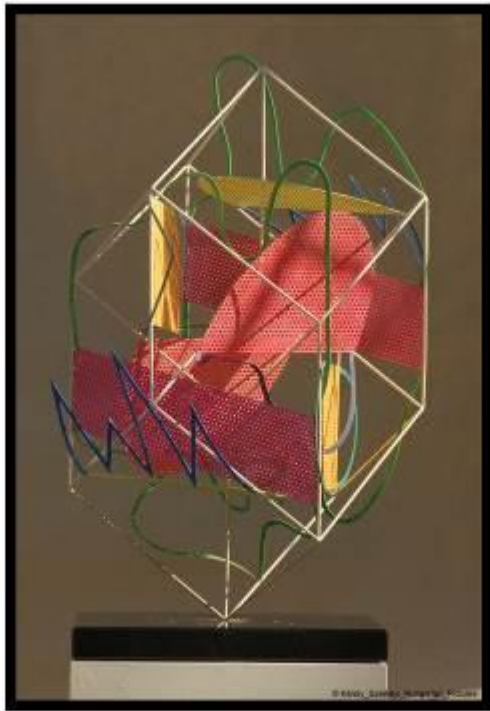

Amerigo Tot (Tóth Imre) a Csurgoi Madonna című szobra előtt

Schaár Erzsébet műve

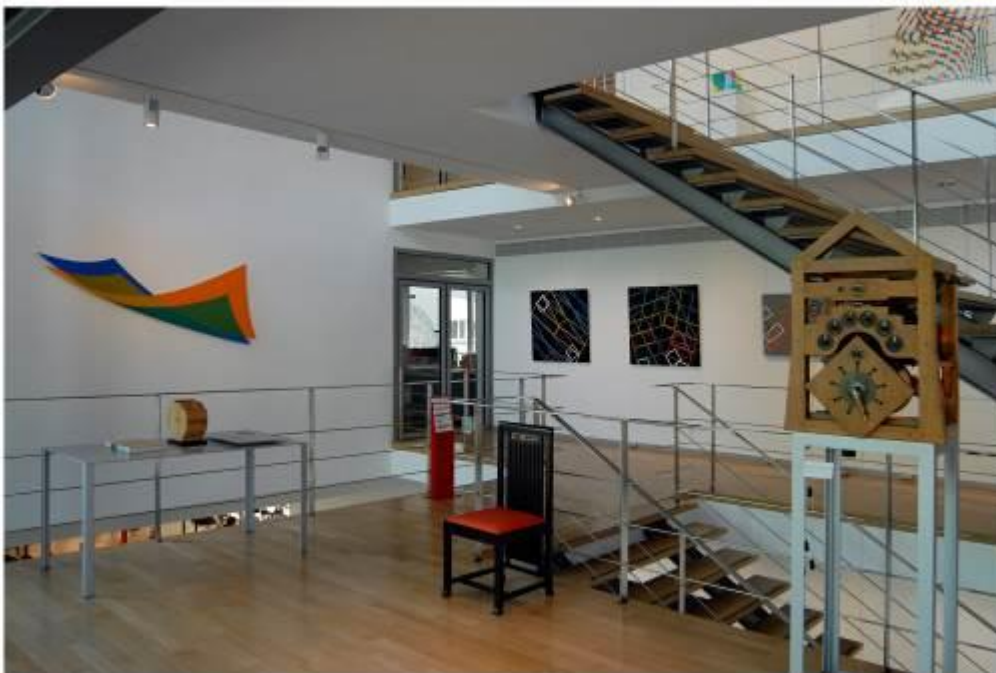
Mengyán András művei

Jovánovics György alkotása a 301. parcellában

Maurer Dóra munkájának fotózása Buchbergben

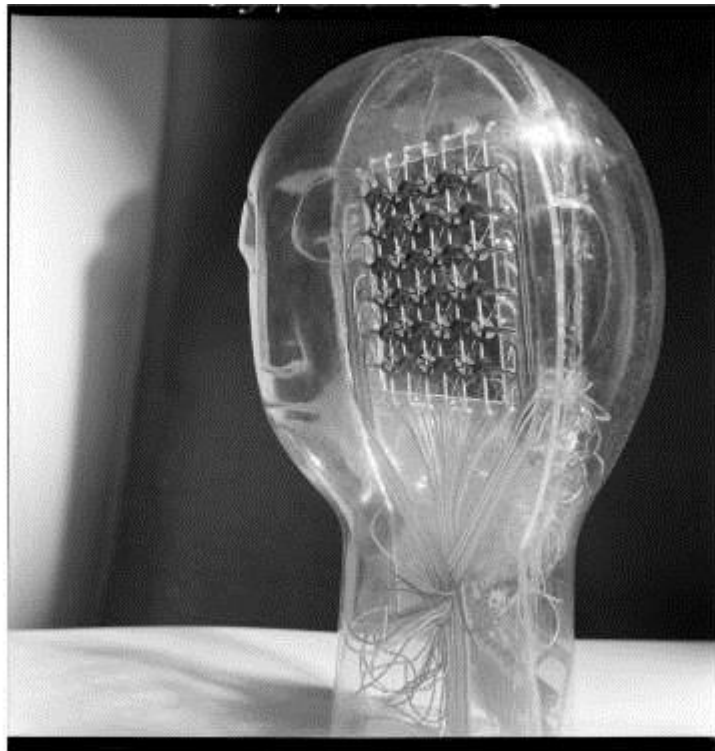
Gáyor Tibor és Maurer Dóra művei Kölnben

Görög tájak és emberek kiállításom megnyitása Kass Jánossal Székesfehérvár Videoton Kulturális központ

Kass János híres fejei

Körner Éva és András Edit művészettörténészekkel Moszkvában

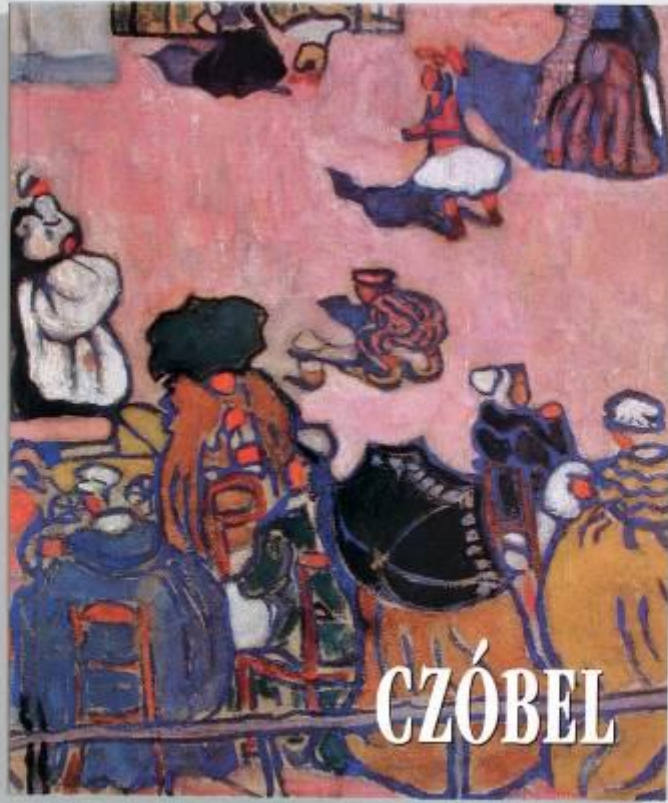

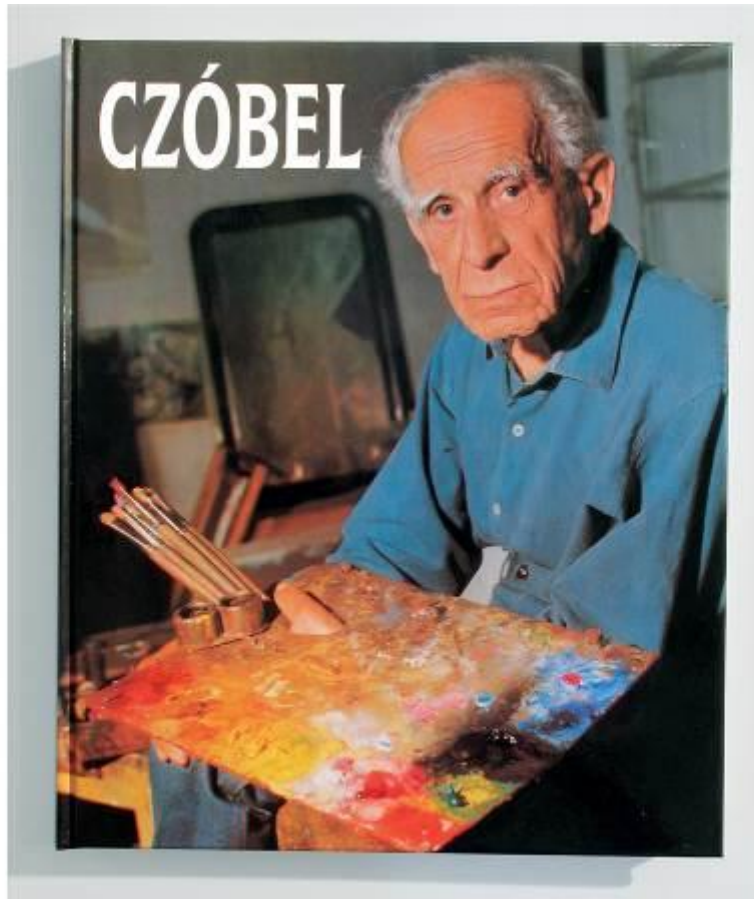
Megyik János

Péterfy Gizi még szobrot is készített rólam

CZÓBEL

Mimi kalendárium
Mimi's Almanack

Pérelai Zsuzsa munkásságát a kezdetektől fogva megörökítettem. Szeretném, ha most meghallgatnák kis humoros szösszenetét közös fényképezésünkről, amely tele van túlzásokkal, de azért mégis jólesi

FOTÓÜNNEP

A lexikon szerint a fotográfus a fénykép készítésével hivatásszerűen foglalkozó személy.

Bár e megállapítás minden szava igaz, mégis, aki látta Szelényi Károlyt fényképezni, az tudja, nála ennél sokkal többről van szó. Ő tovább élteti azt a hagyományt, hogy a fotografálás ÜNNEP, hiszen megörökít valamit a jelennek és az utókornak. Teszi ezt úgy, hogy ez az „ünnep” mindig vidám hangulatban zajlik. Engem egy meglegedett színi direktorra emlékeztet, aki tudja mitől lesz sikeres az előadás, Károly autója dudálva megáll a ház előtt – harsona jelzi, jön! A mester kiszáll a gép erejű járműből, mögötte a mindig néma fegyverhordozó, aki nesztelenül cipeli a fotografálás real kellekeit; állványokat, a Hasselbladot, lámpákat, acéldobozokat, csöveket, hosszabbítókát, drapériát. Eközben én reszkető kézzel hozom elő legújabb zsengémet a műteremből, hiszen ő lesz az első „artista” aki látja a frissen elkészült művet. Takarásból lesem a Mester arcának rezzenéseit, hogy megdobogtatja-e szívét az újszülött mű. Ha unottan azt mondja, hogy otthon, a falon, van egy pont ekkora hely, akkor örvendezhetek.

Szelényi tovább szórakoztat, ironizál, de közben összeszűkített szemmel keresi a megfelelő helyet, ahol a fény a legszebben világítja meg a falikárpitot. Természetesen hozzávilágít..., meg hozzáötétít. Majd esend. Fénymérés, kattintás... kattintás, még kattintás.

A fotóünnep véget ért, Károly megörökítette az új művet – tehát VAN!

Pérelai Zsuzsa

A kiadó fotószerkesztője, az ismert szociofotós, Kálmán Kata a tervezett kiadványok képanyagának elkészítéséhez általában több fotóst is felkért, melynek eredményeként a művek színvonala nem volt mindig egységes. Emellett bizonyos témák nem voltak fotogének, pl. egy fontos, de alig észlelhető földvár nyomai helyett tanácsos lett volna egy rajzot készíteni.

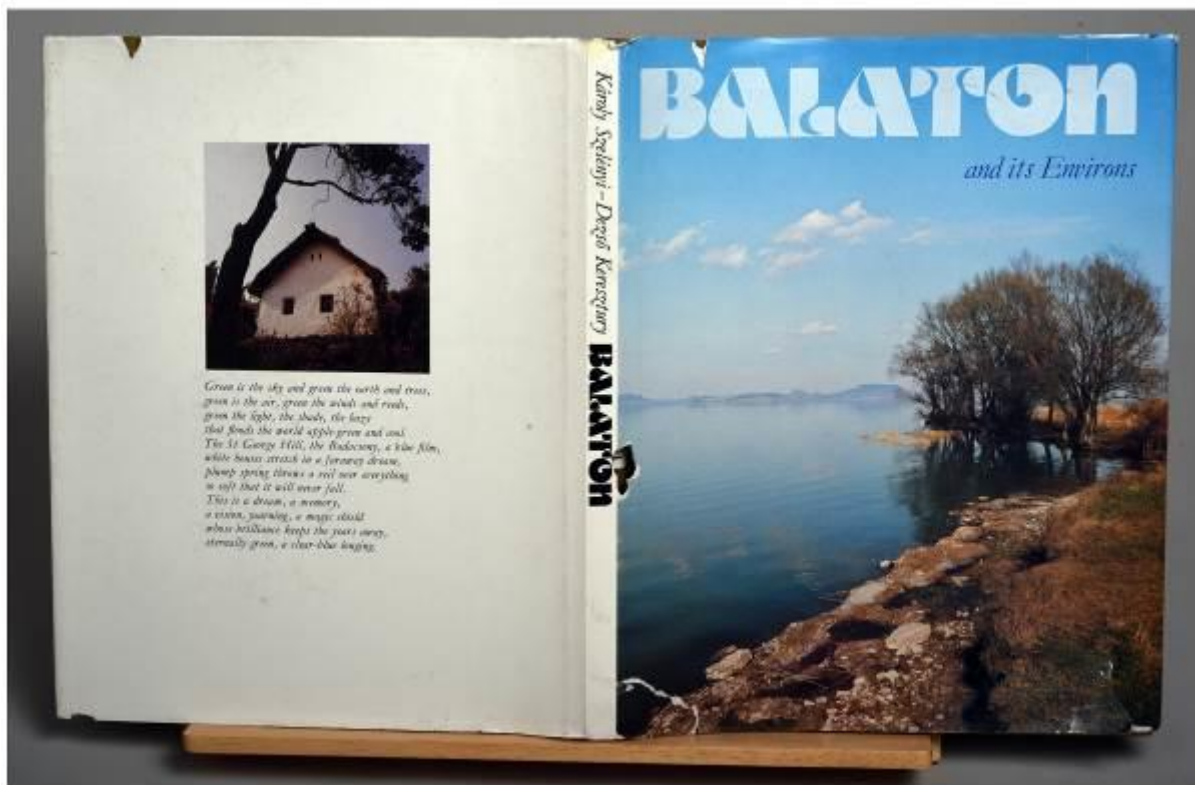
Nagy előrelépést jelentett az a megbízás, amit egy Balaton-album lefényképezésére kaptam 1978-ban. Ezt már önálló albumnak tekinthetem. Balaton – Táj változó fényben volt a címe.

Az önállóság persze itt csak a fotókra vonatkozik, hiszen tanácsadók, szakemberek, a helyismerettel rendelkező segítőtársak nélkül magam nem találtam volna meg azokat a rejtett szépségeket, a táj és az ember évszázados kapcsolatából kialakult különleges színhelyeket, melyeket megörökíthettem kamerámmal. Állandó segítőtársamul Zákonyi Ferenc, Lipták Gábor és Éri István, a Balatonvidék ismert szakértői szegődtek. Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy Keresztury Dezső képeimhez költeményeket írt.

Ezzel az albummal indult útjára a Táj változó fényben című sorozatom, melynek második darabja a Tokaj c. album volt, Újszászi Kálmán és Lázár István közreműködésével.

A további években Pécsről, Heves megyéről, a Káli-medencéről, Magyarországról és a magyarokról készítettem könyveket.

*Green is the sky and green the earth and trees,
green is the air, green the fields and roads,
green the light, the shade, the haze
that floods the world apple green and gold.
The St. George Hill, the Rudacsvay, a blue film,
white houses stretch in a former dream,
purple spring flowers a veil over everything
is soft that it will never fall.
This is a dream, a memory,
a vision, painting, a magic shield
when brilliance keeps the past away,
sternly green, a clear-blue haze.*

Keresztury Dezsővel

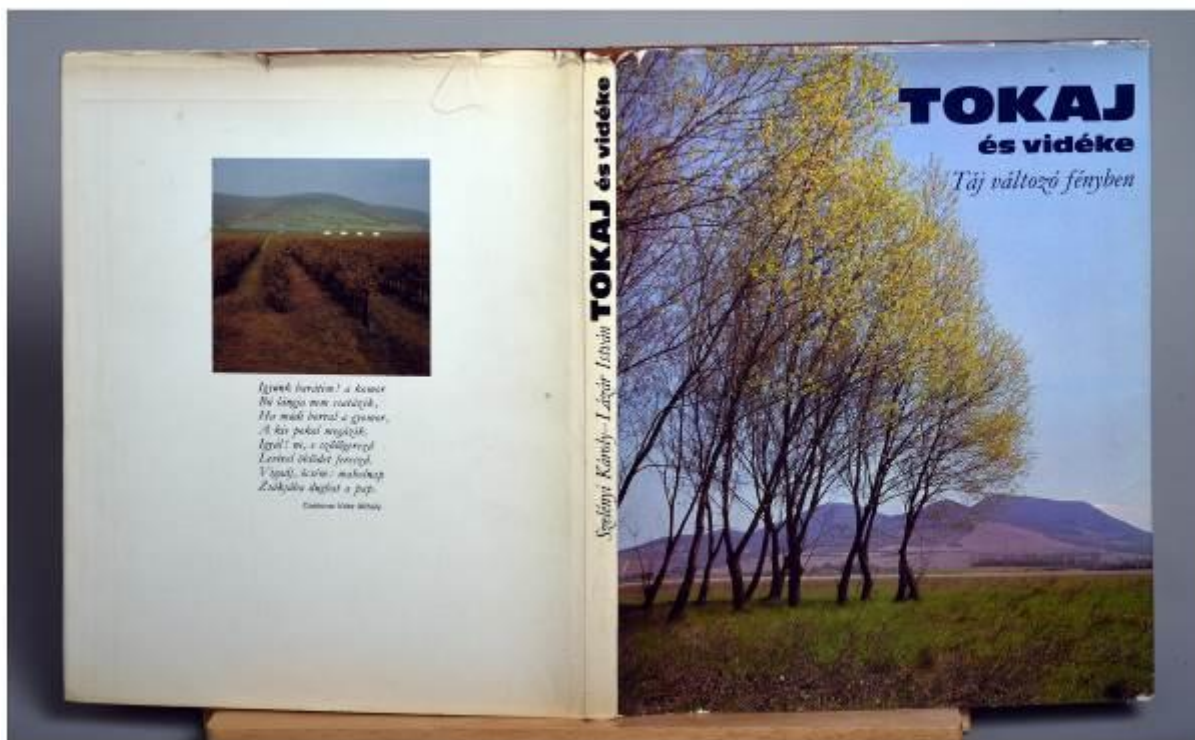

17. The relief sculpture (left) and the sculpture of the seated man (right) from the church of the Holy Spirit in the village of Čičava, Slovenia.

18. The church of the Holy Spirit in the village of Čičava, Slovenia.

19. The church of the Holy Spirit in the village of Čičava, Slovenia.

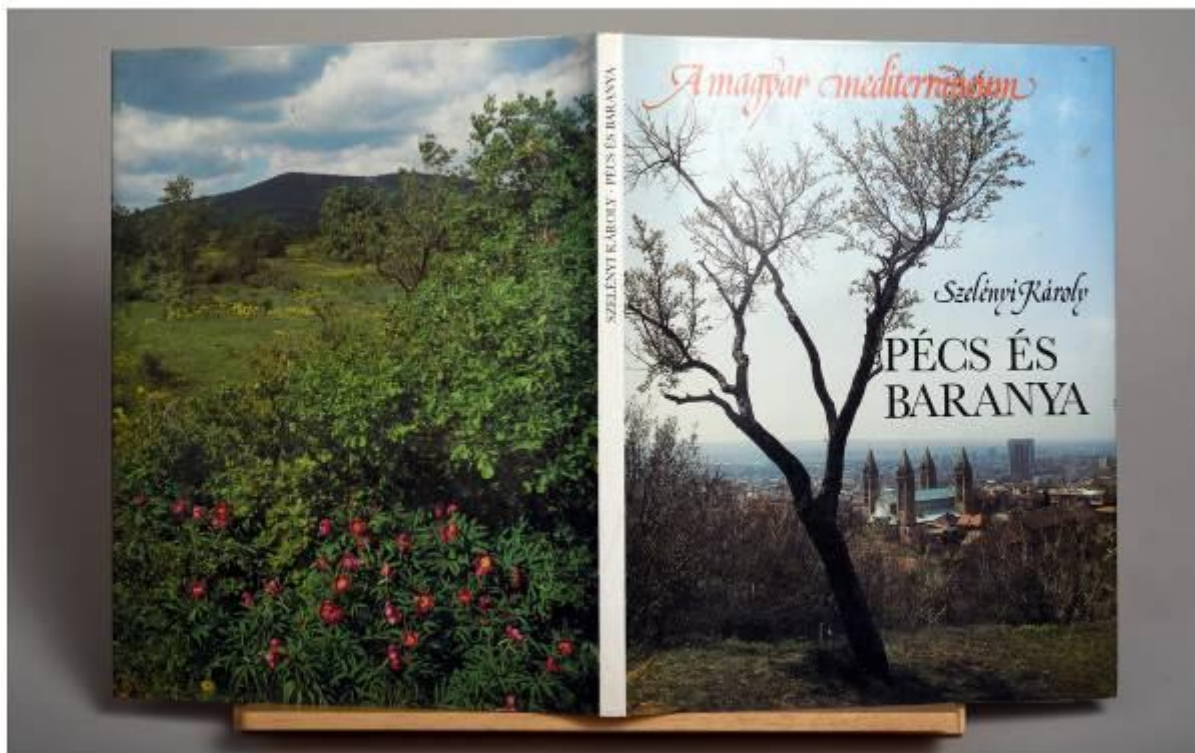

10. Talysh (Parsiyada). Kenderes mirdaxlar (kalyan) gany gylchiklerini
a malyk chalyk. Chalykny gylchikler "Gyl" ar wadyly wadyly
malyk kenderes. Ar a malyklyk kenderes.

11. Ar Parsiyada. "Parsiyada" kenderes kenderes
a malyklyk kenderes.

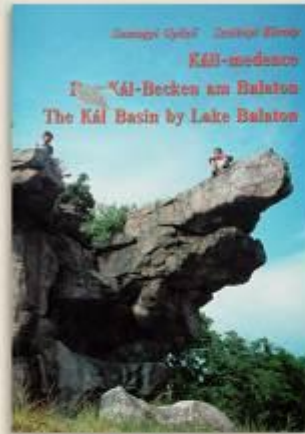
12. Ar Parsiyada kenderes. Ar malyklyk kenderes
a malyklyk kenderes.

*Szelényi
Károly* **EGER**
HEVESI KÉPEK

34 Pishan Kārgirīn-Akropolis
 Paghman in Kārgirīn-Akropolis
 Pithi-kestan of Bāghirīn-Akropolis

35 Lāhūtīn Saqiya
 Kārgirīn in Bāghirīn
 Kārgirīn Saqiya-ye

36 A Kārgirīn Kārgirīn Kārgirīn
 Kārgirīn Kārgirīn Kārgirīn
 Culture of the Kārgirīn Kārgirīn

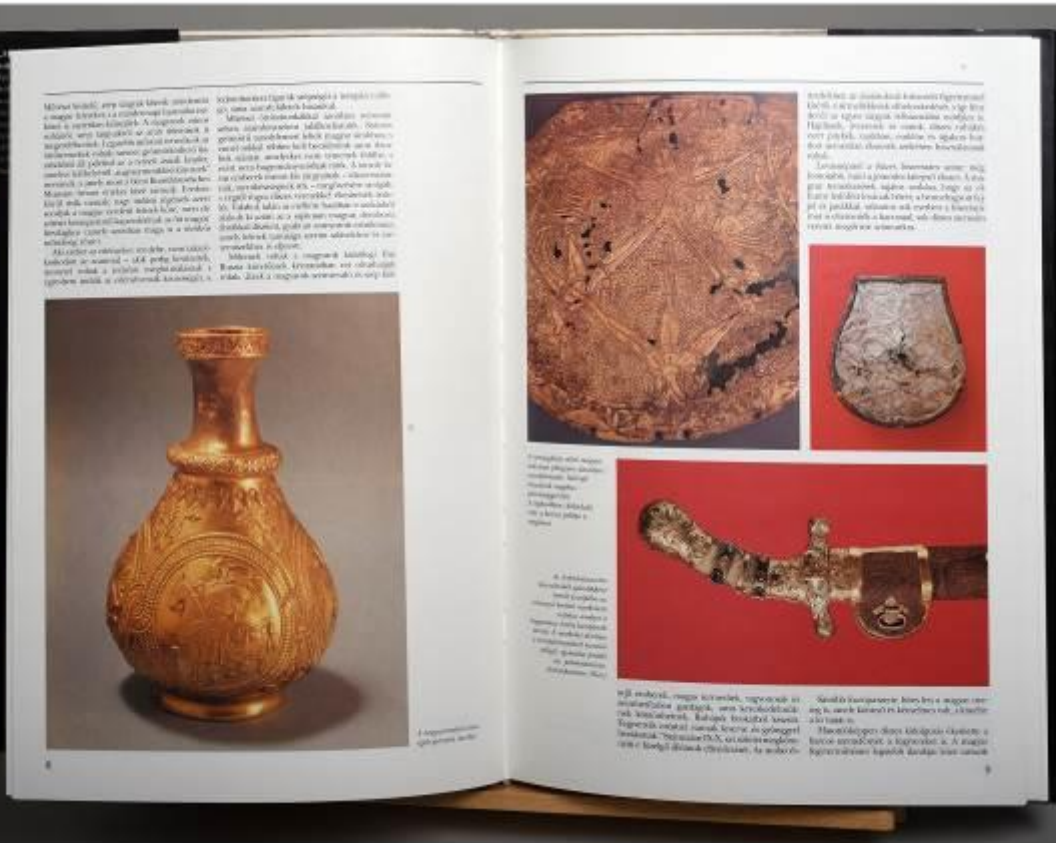
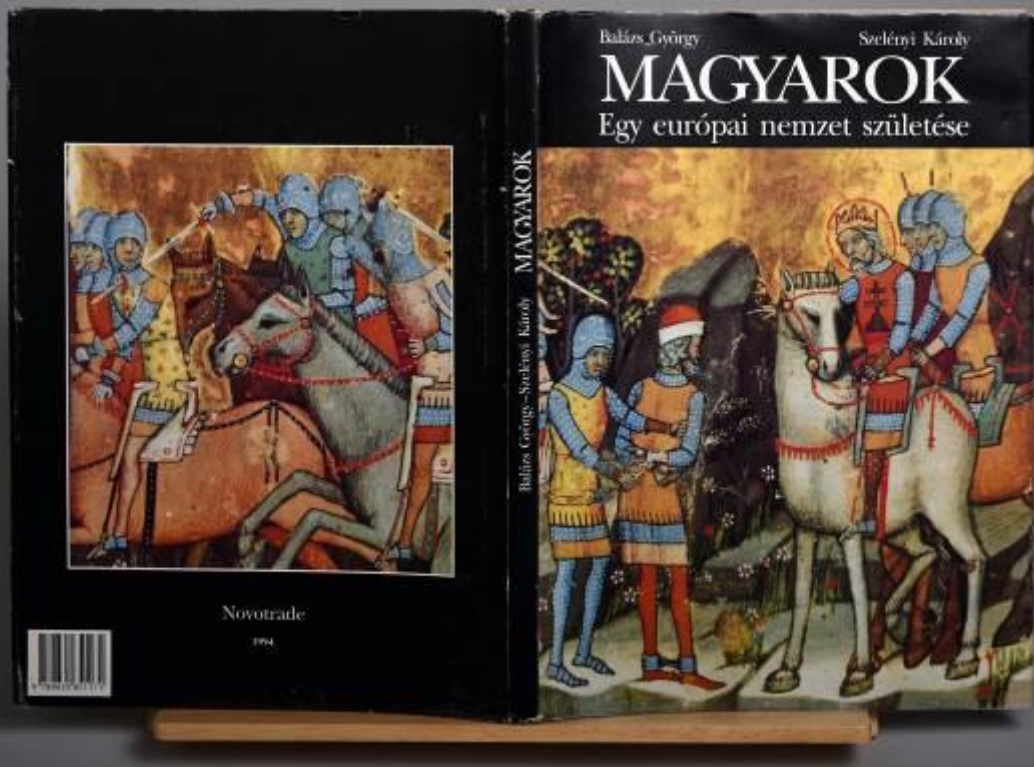

47 A II – 13. század fordulóján épült „román-
 stílusú” románkatedrális épülete jelölés a jelt.
 A nyugati apszidos részét, három-
 toronyos nyugati tornyot, a déli és északi
 oldali kápolnákat és a középső katedrális
 apszidot, amelyet nagyszabású 40 méter
 magas toronnyal díszítettek. A ma látni
 csak „román-vidéki” stílusú katedrális,
 amelynek tornyok közötti részét a
 18. században felújították, a katedrális
 épületénél magasabb az a
 pümpös tornyok és szobrok.

48 Székesfehérvár a templom részei rekonstrukció
 a képen látható részletek a katedrális
 épületénél magasabb az a
 pümpös tornyok és szobrok.

... az a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...

A képet a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...

A képet a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...

A képet a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...

A képet a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...

A képet a legkisebbségű isteni szentségű...
 ... az a legkisebbségű isteni szentségű...

A VATIKÁNI MAGYAR KÁPOLNA ÉS A RÓMAI KAPCSOLATOK

A hetvenes évek végén Lékai László bíboros azt kérte VI. Pál pápától, hogy jelöljön ki a magyarok számára egy kápolnát a római Szent Péter bazilika egyik grottájában. A lengyelek, írek, litvánok ekkor már rendelkeztek egy-egy kápolnával.

A kijelölt romos helyiség feltárásával a nemzetközileg elismert műemlékszakértőt, Gerő László építészt bízták meg. Az Esztergomi Keresztény Múzeum megbízásából a feltárás dokumentálását én végeztem el. Izgalmas volt a Vatikán falai között közlekednem, ahol olcsón benzint is vehettem. A Via Julia 2. emeletén helyezkedtek el az egyházi irodák, ahol 4 apáca bőséges ellátásban részesített. Az 1. emeleten működő magyar hivatalos intézet munkatársai ide nem léphettek be, illetve ez a tiltás kölcsönös volt.

A kápolnahelyet ajándékozó, időközben elhunyt VI. Pált a kápolna mögötti térségben helyezték örök nyugalomra, ahogy mondta, kedves magyarjai közelében.

1980-ban került sor a Magyarok Nagyasszonya kápolna felszentelésére.

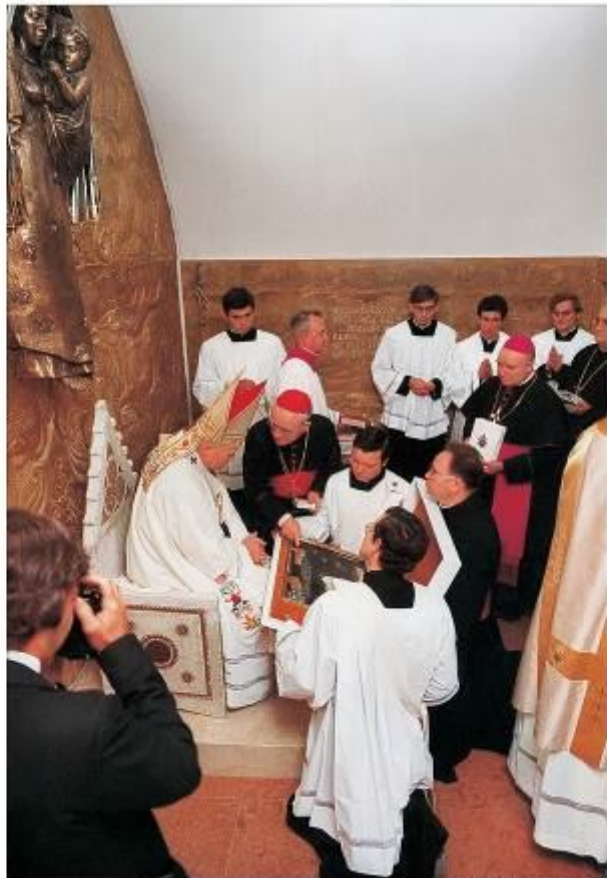
A szentelést II. János Pál végezte.

A kápolna művészi kialakítása számos szobrásznak köszönhető, így Amerigo Totnak, Varga Imrének, Kiss Kovács Gyulának, Kő Pálnak, Kis Nagy Andrásnak, Kiss Sándornak, Csikszentmihályi Róbertnek, Marton Lászlónak, Kovács Gyulának.

2000-ben, a millennium évében Póczy Klára szerkesztésében jelentettük meg az „A magyarok ezer esztendeje Rómában” című könyvet, amely az István király koronázása óta folyamatos római jelenlétünket kíséri végig. Mivel a vatikáni fotóiroda nem szívesen enged be területére idegen fotósokat, nehezen tudtuk nekik elmagyarázni, hogy bennünket ezekhez a helyszínekhez 1000 év köt. Például a pápa lakosztályát érintő falon, Raffaello 16. századi freskóin, Magyarország és az akkor létező országok láthatók.

© SZELÉNYI KÁROLY www.magyarkepki.hu

© SZELÉNYI KÁROLY www.magyarkepki.hu

Péter pápa levele, az Eucharisztia tiszteletére...

Thomás de Aquino...

A Magyarok Nagyszombatya képekben Kőnigh

1791-ben, amikor...

1791-ben, amikor...

1791-ben, amikor...

1791-ben, amikor...

A Magyarok Nagyszombatya...

1791-ben, amikor...

1791-ben, amikor...

1791-ben, amikor...

1791-ben, amikor...

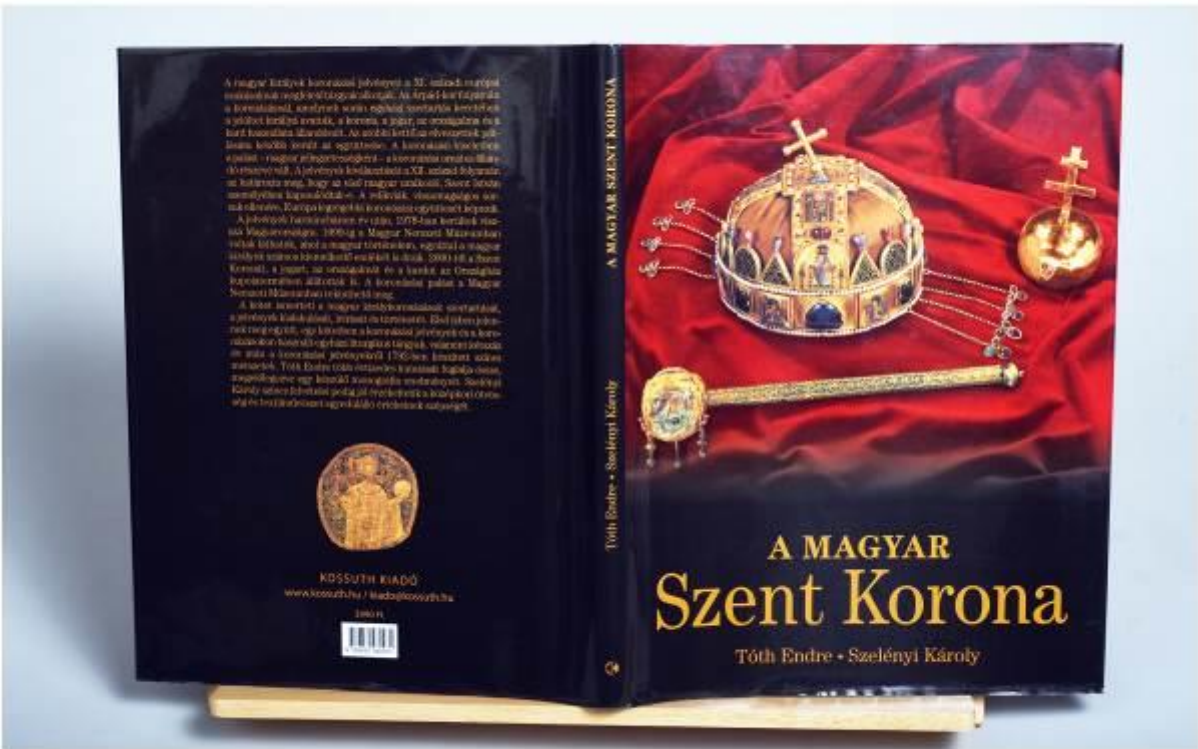
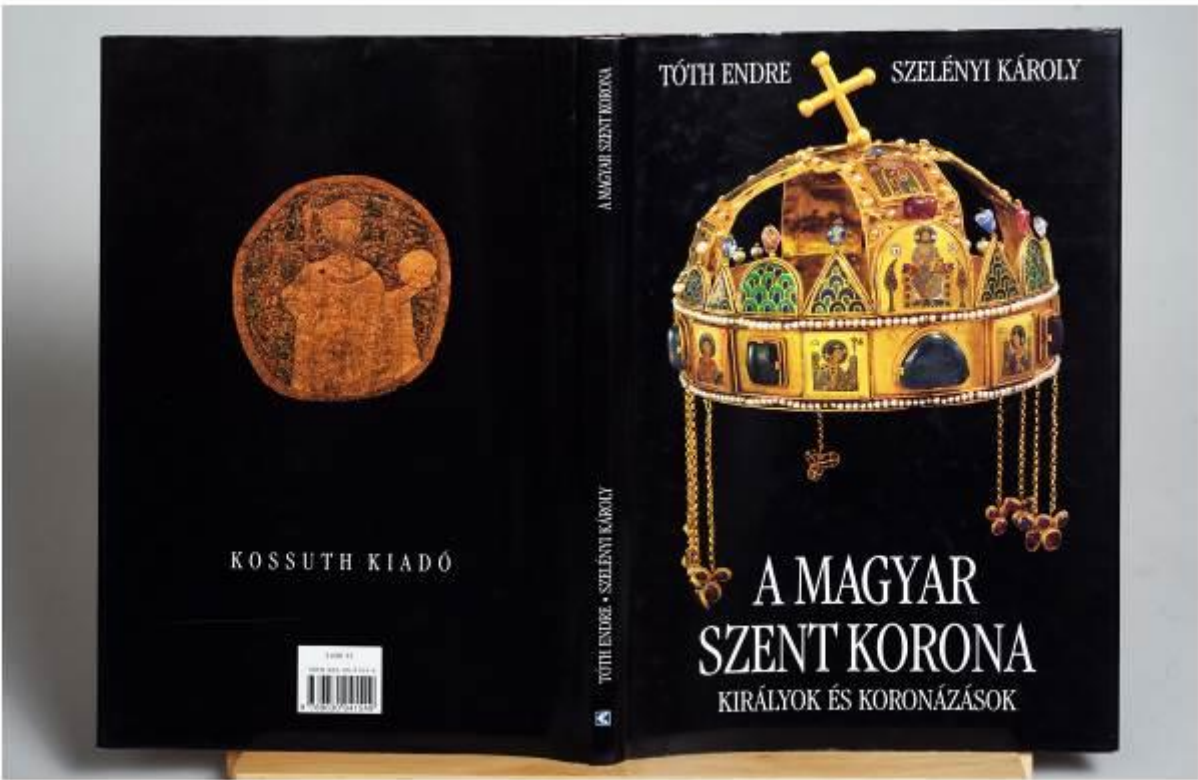
A MAGYAR KORONÁZÁSI JELVÉNYEK

1980. január 6-án, éppen 40 éve, Jimmy Carter elnöksége alatt, a texasi Fort Knox katonai támaszponton őrzött koronázási jelvények visszakerültek Magyarországra. Az átadással Cyrus Vance külügyminiszter volt megbízva.

A hazaszállítás titokban történt, a publikum csak 2 órával a Ferihegyre való érkezés után értesült az eseményről. A visszaadást politikai okokból Amerika és az emigráns magyarok is hosszú ideig ellenezték.

A jelvények és a palást a Nemzeti Múzeumban kerültek elhelyezésre, majd kiállításra.

Kovács Éva művészettörténész és Lovag Zsuzsa régész kezdte meg a Szent Korona kutatását. A jelvények és a palást részletes lefényképezésével – néhány egyéb próbálkozás után – engem bíztak meg. Az első kiadvány az ő kutatási eredményeiket tartalmazta.

Kovács Éva a koronával

Lovag Zsuzsa a koronával

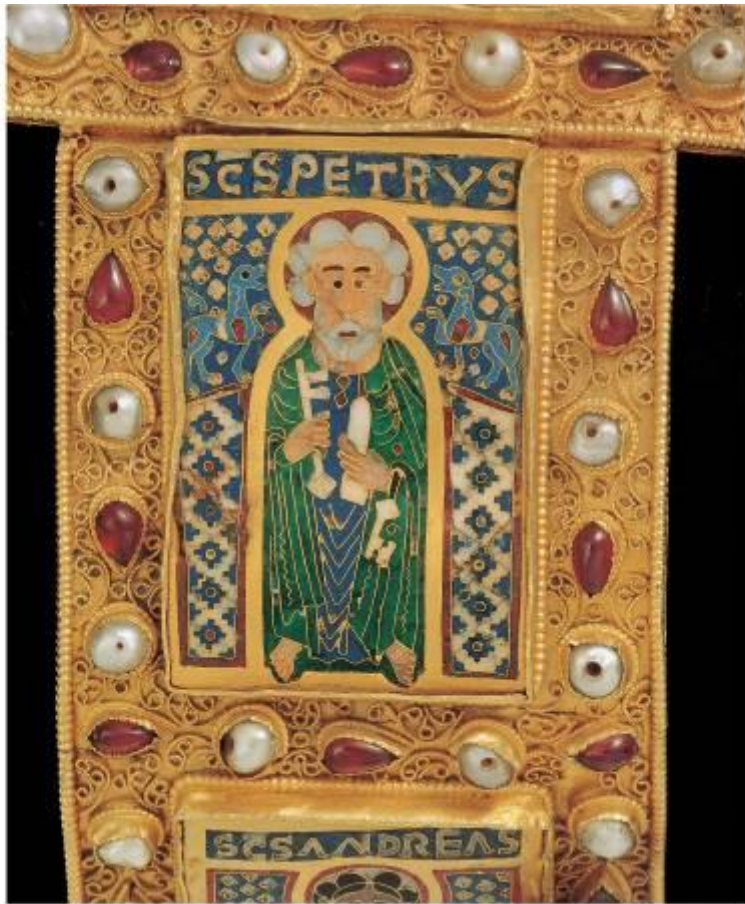

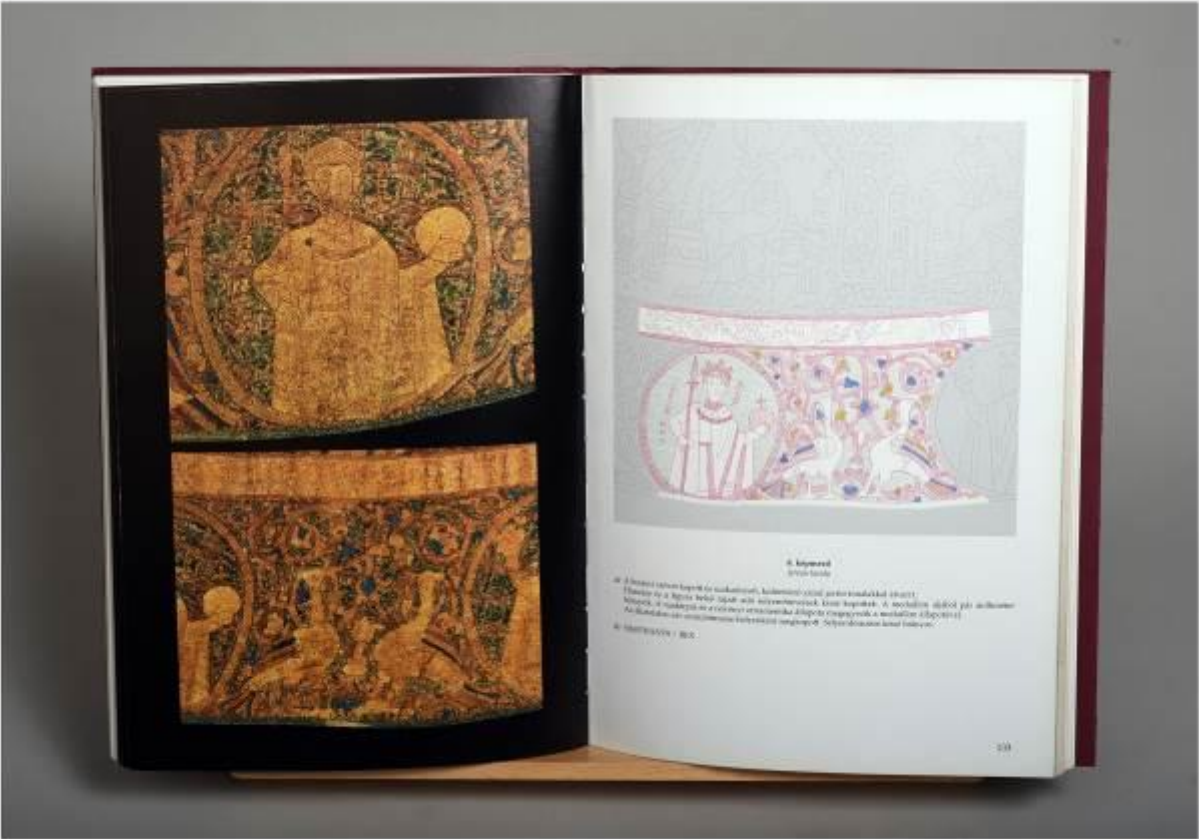

Díszítőelemek a görög koronán

A MAGYAR
KIRÁLYOK
KORONÁZO
PALÁSTJA

A korona

A korona a királyok koronázásánál használták. A korona a királyok jelképe. A korona a királyok hatalmának jelképe. A korona a királyok tekintélyének jelképe. A korona a királyok szolgálatának jelképe. A korona a királyok méltóságának jelképe.

A MAGYAR KÉPEK KIADÓ TEVÉKENYSÉGE

A Corvina kiadó jóvoltából mintegy 20 éven keresztül készítettem fotóillusztrációkat könyvekhez. Ez idő alatt tanársegédként működtem az Iparművészeti Főiskolán Pogány Frigyes rektor és Haiman György tipografikai tanszék-alapító tanszékvezető mellett. Grafikusokat és ipari formásokat tanítottam fotózásra. Munkatársaimnak mondhattam Kass Jánost, Kádár János Miklóst, Rubik Ernőt, Cserny Józsefet, Baska Józsefet.

A nyolcvanas évek végére a kiadói szakma számára kedvezőbb lehetőségek születtek. A Kossuth nyomda igazgatójával és Gyarmathy László nyomdamérnökkel engedélyt kértünk arra, hogy a nyomdán belül saját kiadói részleget hozzunk létre. Ennek eredménye lett az Officina'96 és a Magyar Képek kiadó, melyet csaknem 20 éve már feleségemmel és néhány munkatársammal együtt működtetünk.

A kiadó gondozásában, fotóimmal megjelent könyvekből mutatok be itt néhányat.

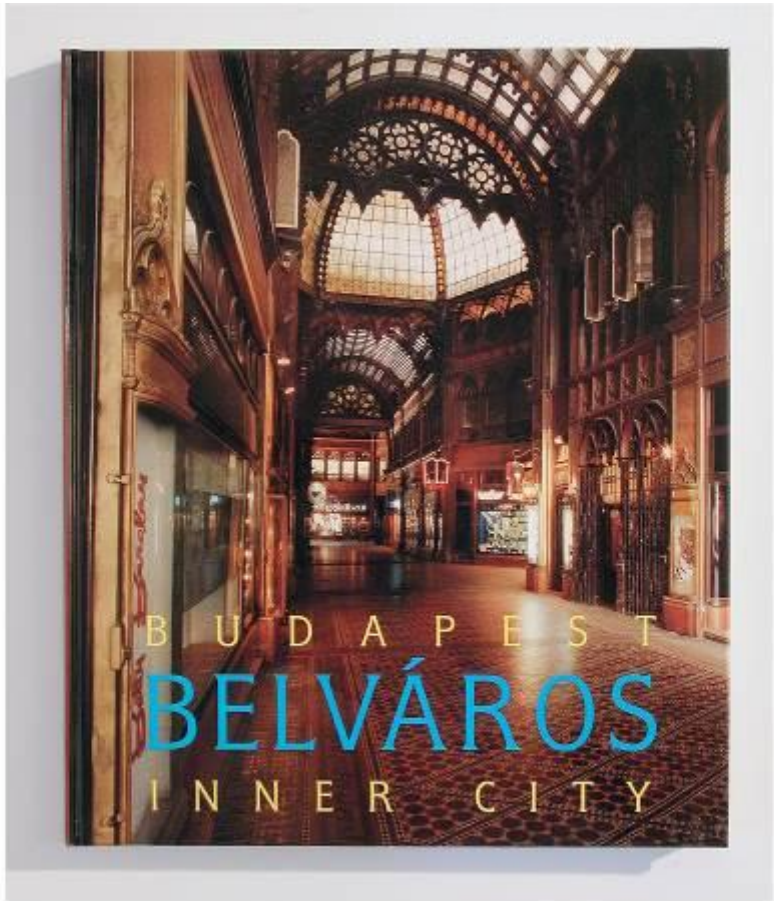
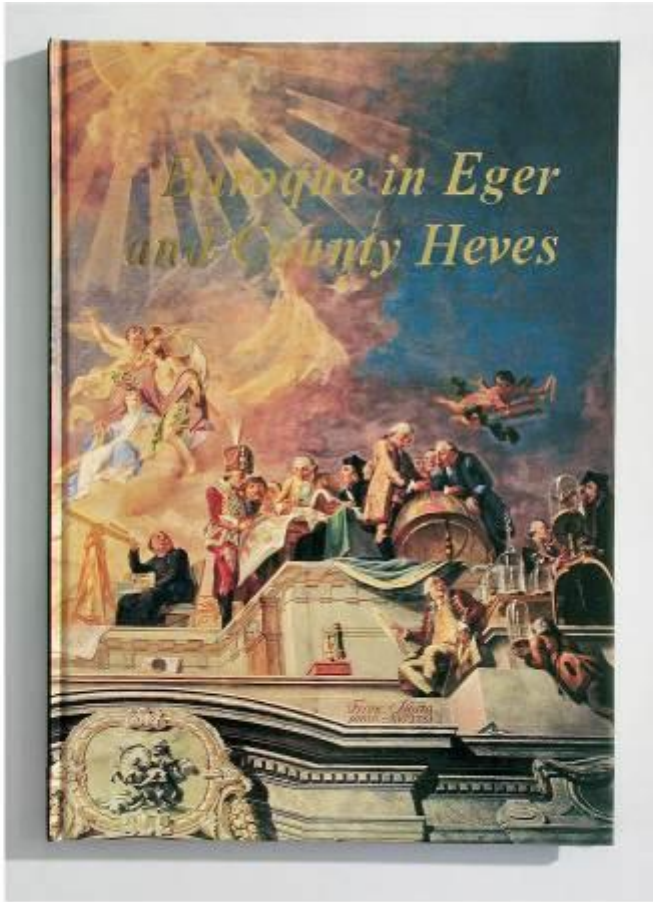
"Amíg Ön alszik, a Marosi dolgozik!"

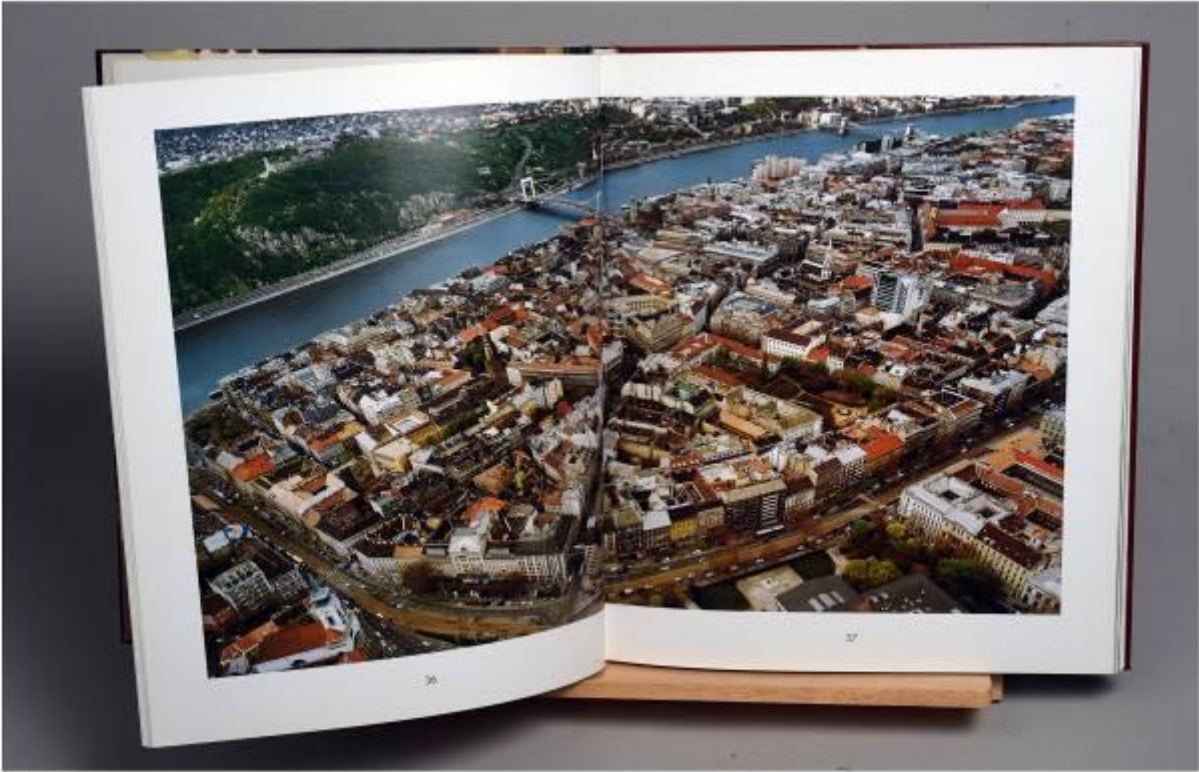
Üdv: M.E.

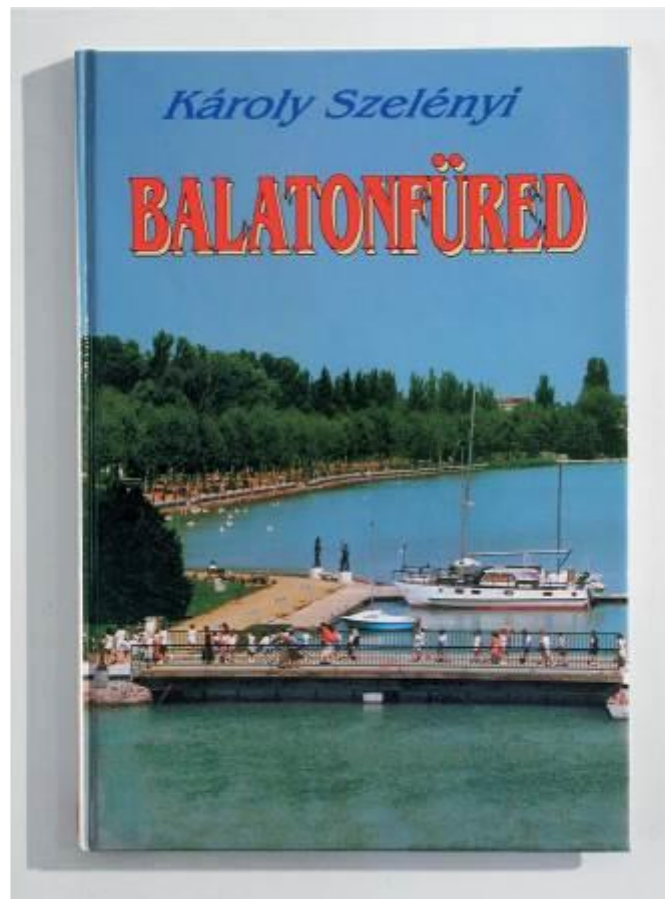
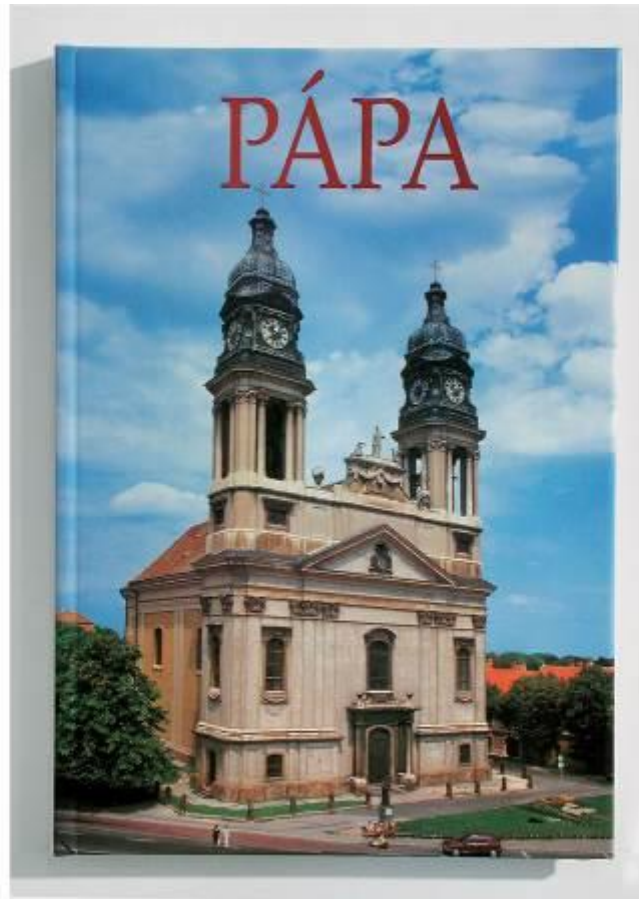

A legkevesebb és legjobb!!! könyvcsé
együttese:

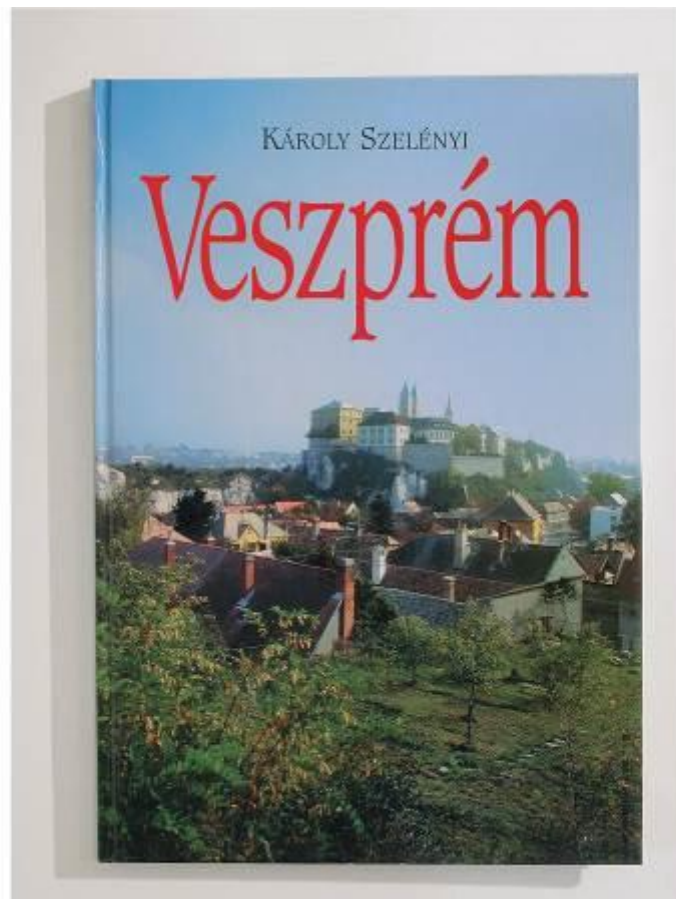
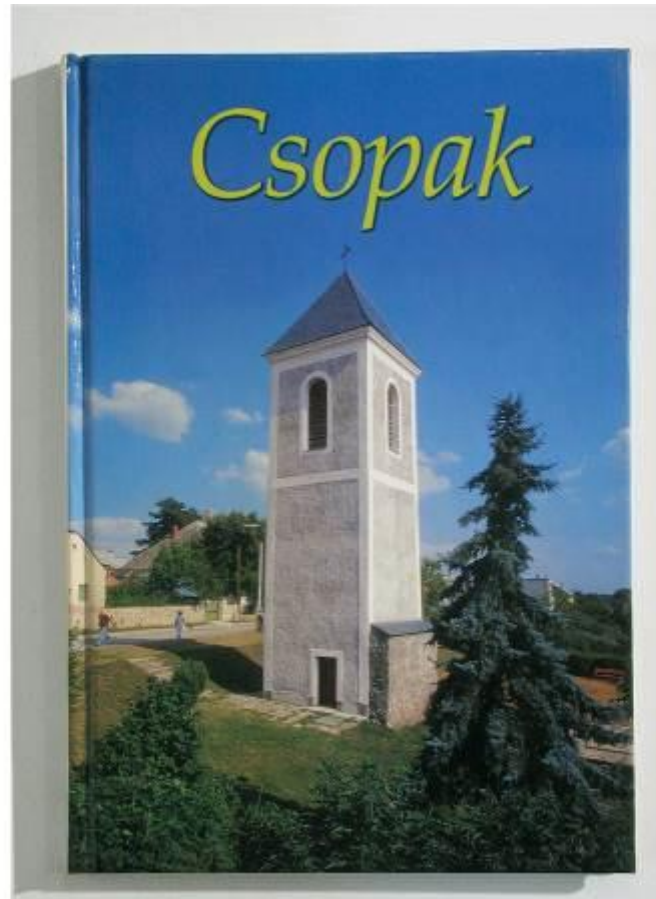
Székelyi Zuzsanna

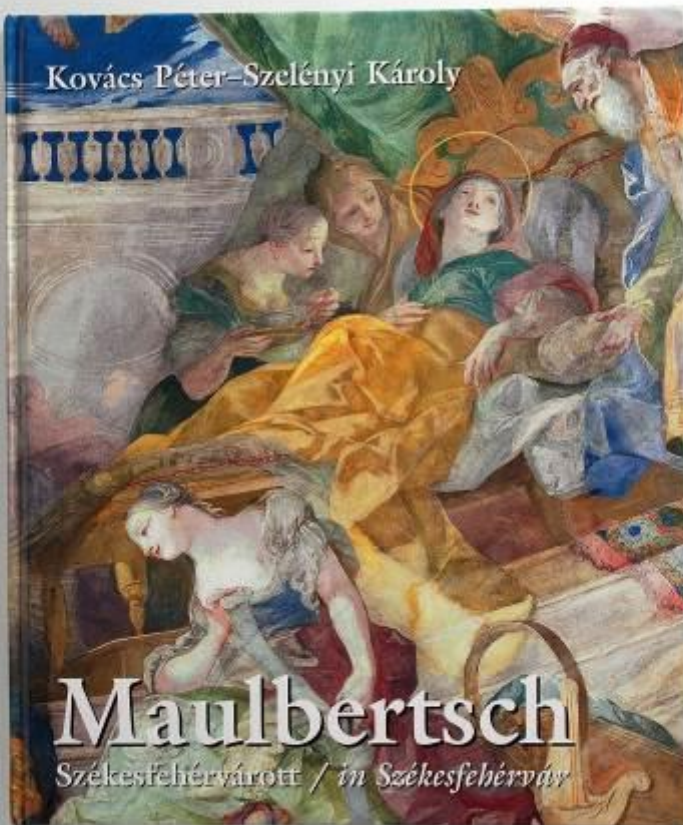

Székesfehérvár

the Coronation City

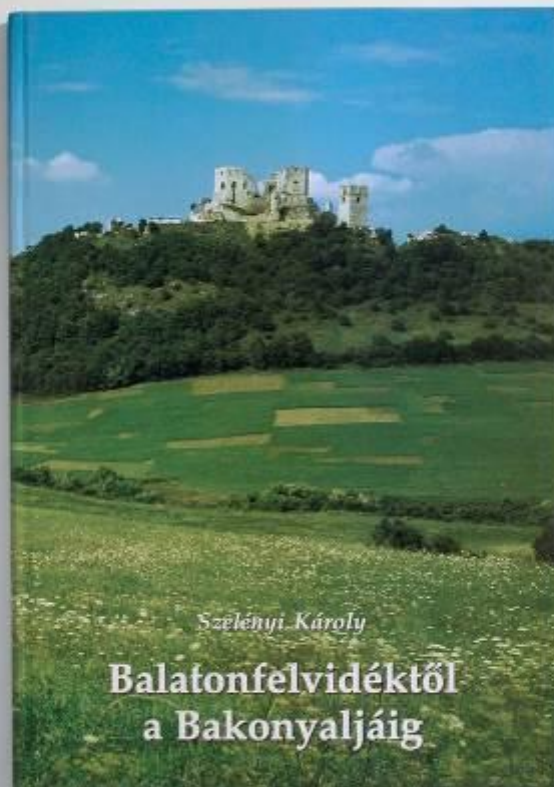

Kovács Péter-Szelényi Károly

Maulbertsch

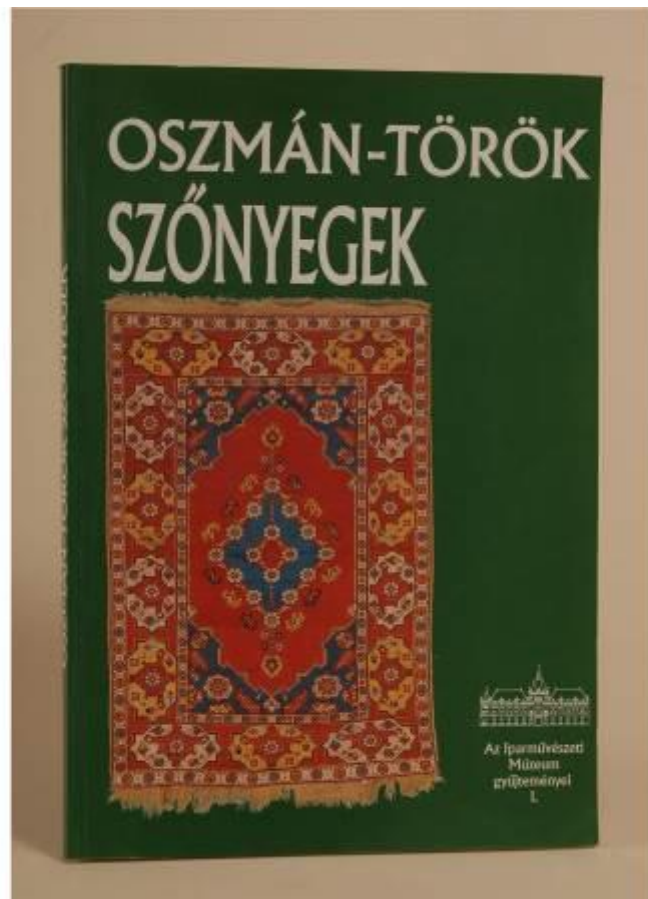
Székesfehérvárott / in Székesfehérvár

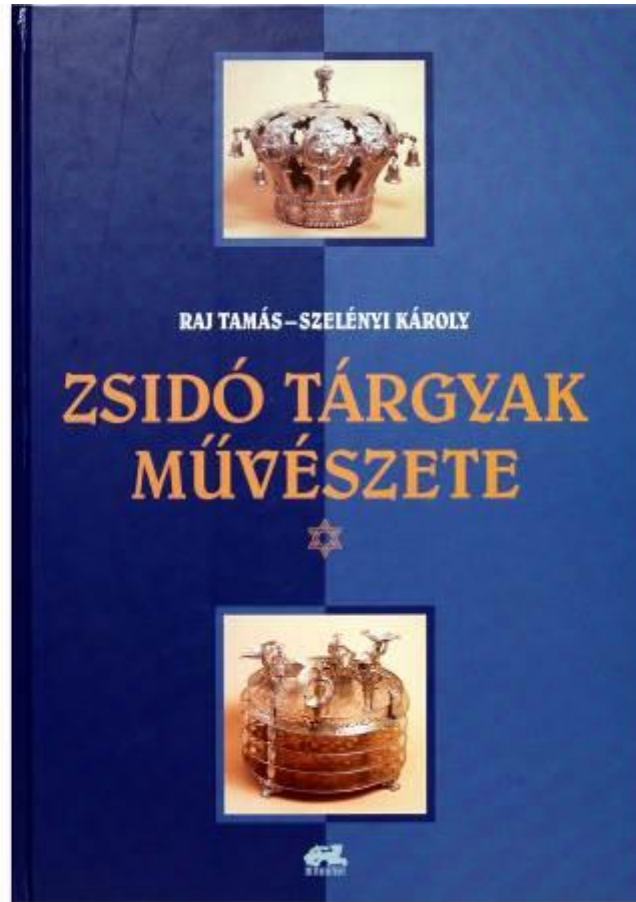

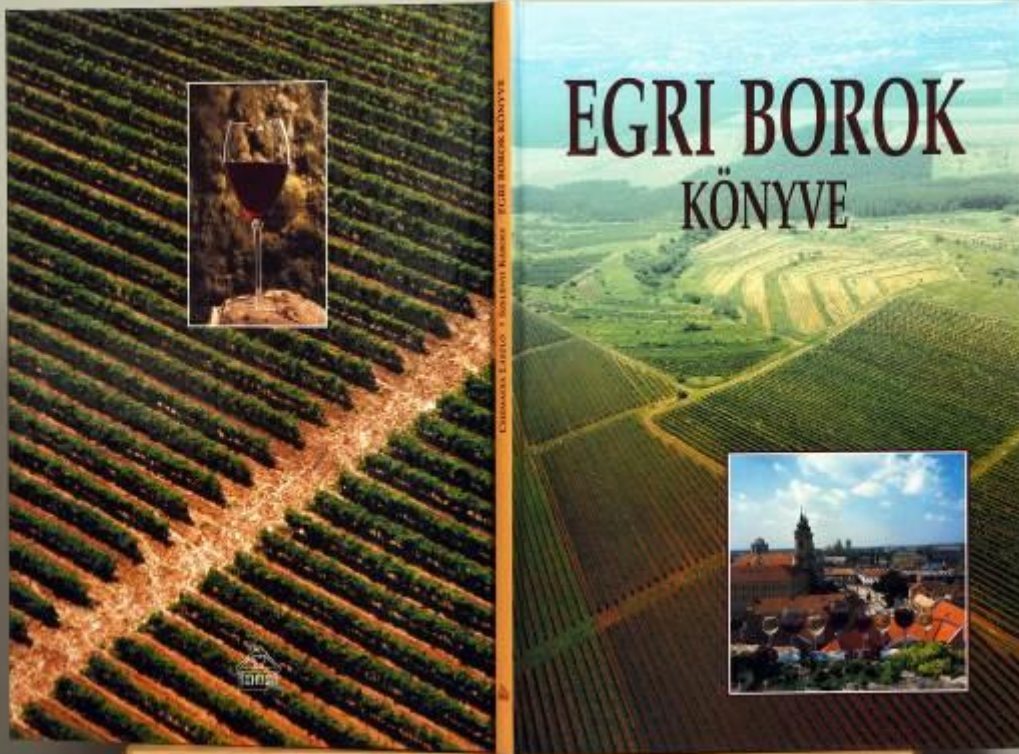
Szélényi Károly

**Balatonfelvidéktől
a Bakonyaljáig**

AZ EGRI SZŐLŐTERMELES ÉS AZ EGRI BOR TÖRTÉNETE

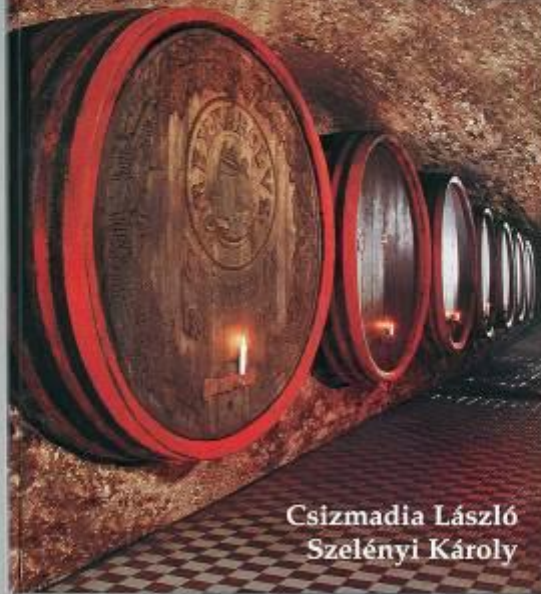

Szőlőművelés története, kőbányák

Egri vár és a Tisza-egység között az Egri közepéig terjed az a földrajzi terület, ahol a szőlő termesztése a legkorábbi idők óta folyik. A szőlőművelés története a város és a környék vidékén kezdődött, ahol a szőlőművelés a legkorábbi idők óta folyik. A szőlőművelés története a város és a környék vidékén kezdődött, ahol a szőlőművelés a legkorábbi idők óta folyik.

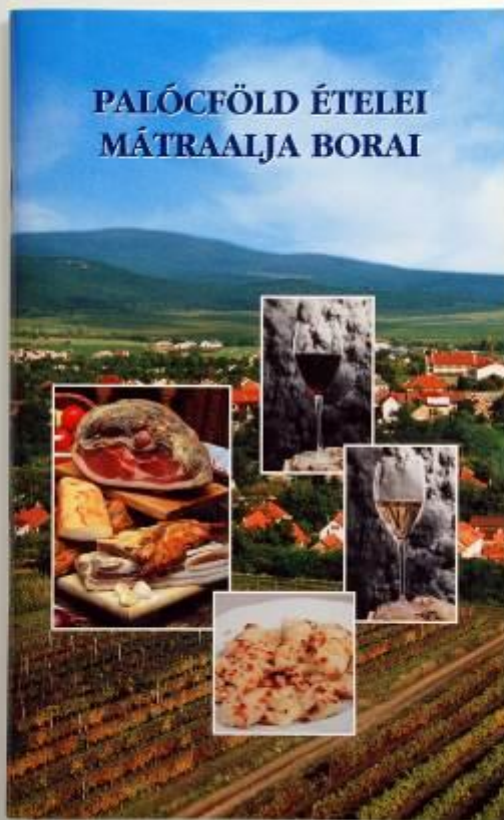

Mátraaljai borok könyve

Csizmadia László
Szelényi Károly

PALÓCFÖLD ÉTELEI MÁTRALJA BORAI

BARANGOLÁSOK KÜLFÖLDÖN

Kiállítások révén, de inkább baráti meghívásokra több külföldi országba is eljutottam. Moszkváról készült könyvem a német Schroll kiadó publikálta.

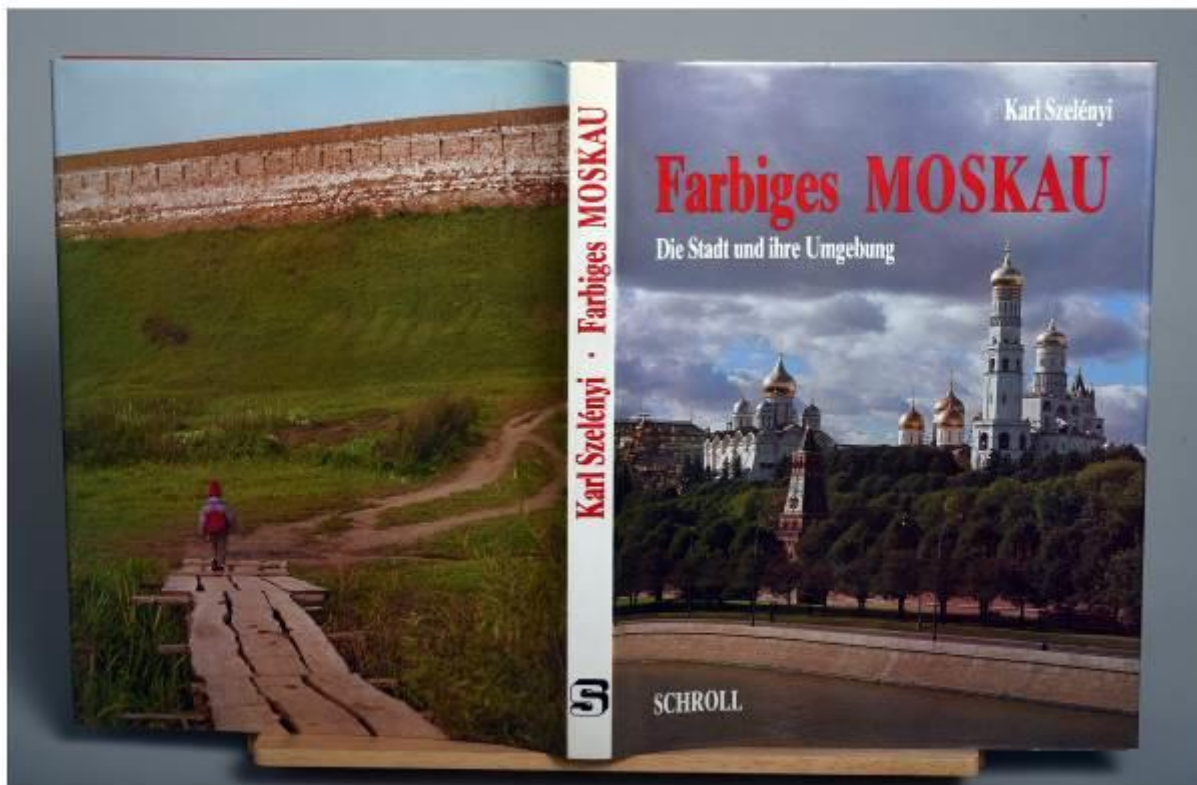
Grinzingben a kerület emlékhelyeit és a táj szépségét az Osztrák Műemlékfelügyelőség vezetőjével, Ulrike Steinerrel örökítettem meg.

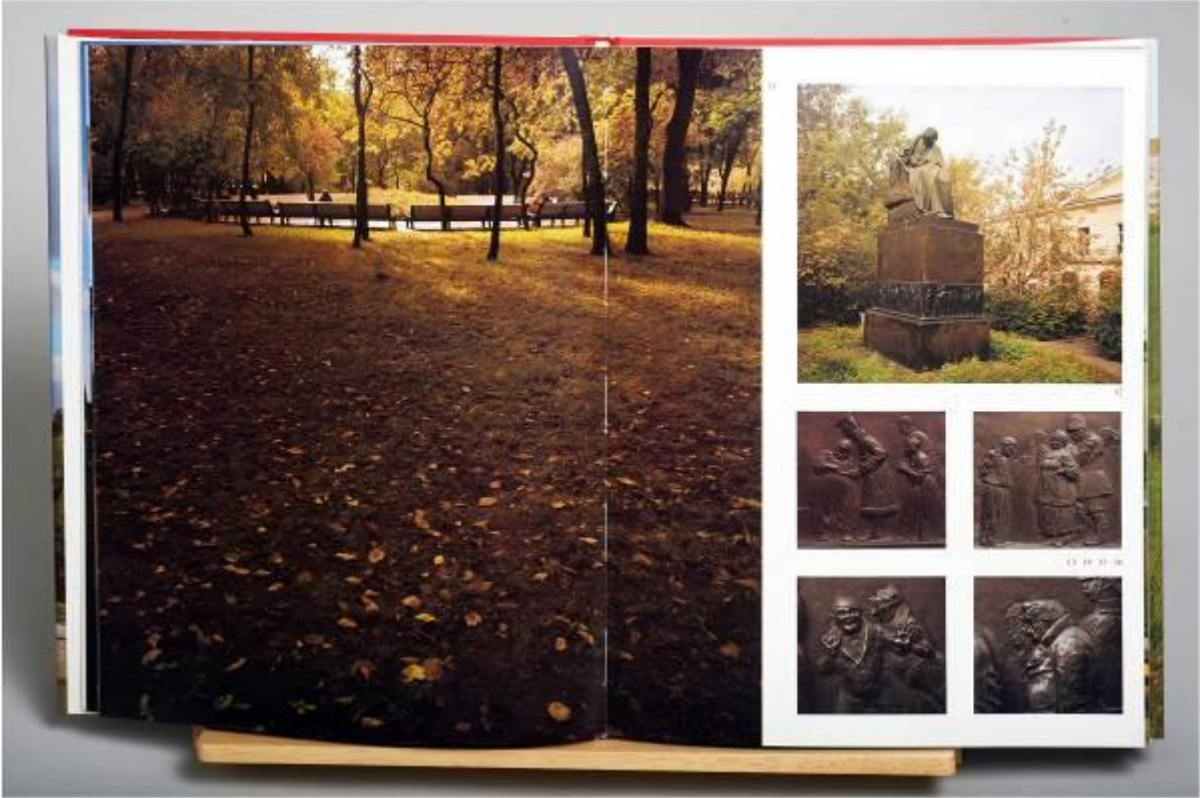
Izraelben baráti kapcsolatot építettem ki a Keller családdal, akikkel gyakorta meglátogatjuk egymást. Több könyvet Raj Tamás főrabbi, sajnos már eltávozott barátommal együtt készítettünk el.

Magánlátogatásaim során kaptam lencsevégre New York és Chicago jellegzetes épületeit.

Veszprém testvérvárosává választotta a Ruhr-vidéki nagy iparvárost, Bottropot. Meghívásukra többször fényképeztem a városban és környékén. 30-40 éve készített fotóimat tavaly a városnak ajándékoztam. A polgármesteri hivatal egy minikönyvet rendelt a településről több nyelven, melyet a Kossuth kiadóval készítettünk el. A kiadványt August Everding, a város szülöttje, a müncheni opera egykori főintendánsa tartja a kezében.

A Josef Albers múzeum igazgatója, Ulrich Schumacher több kiállításomnak is helyet adott, s a városban sok illusztrációt készítettem színtan-könyvemhez.

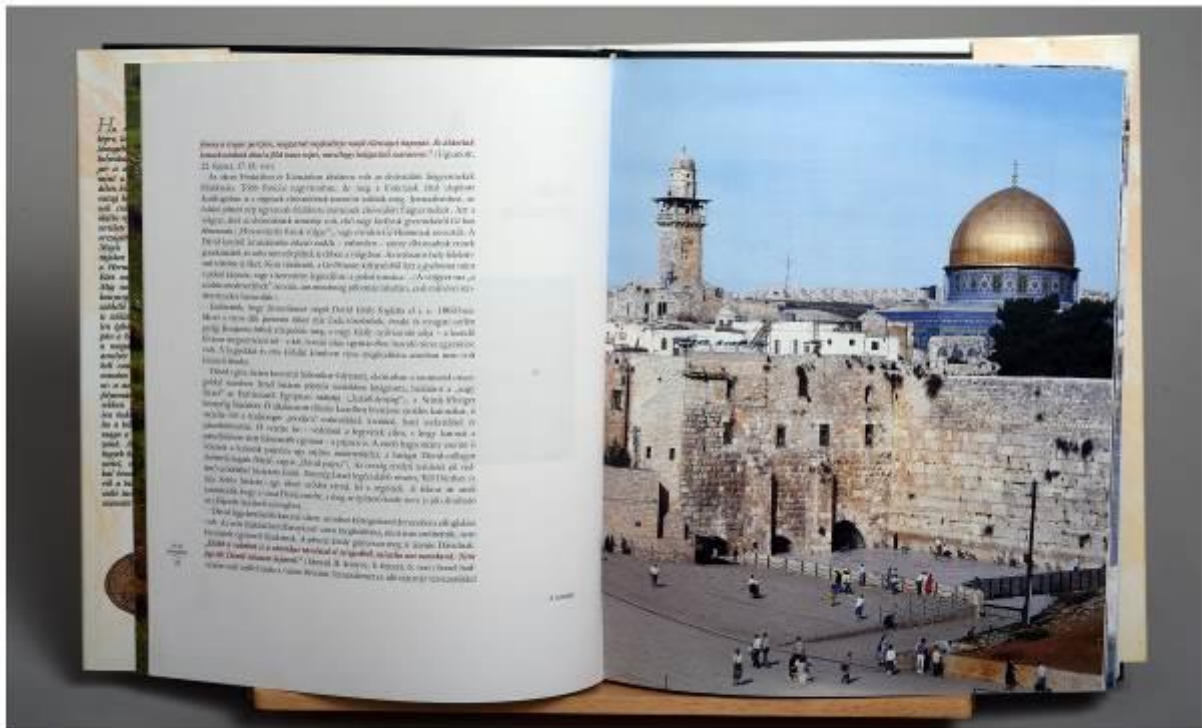
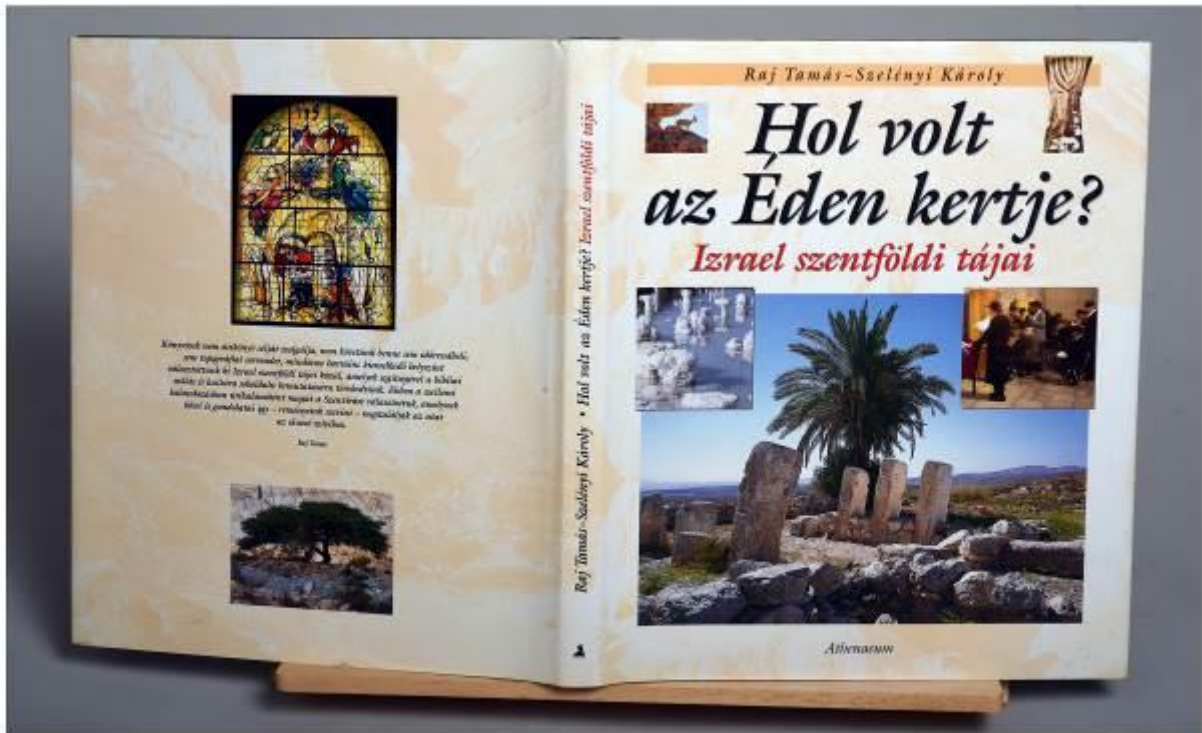

Karl Szelényi

GRINZING

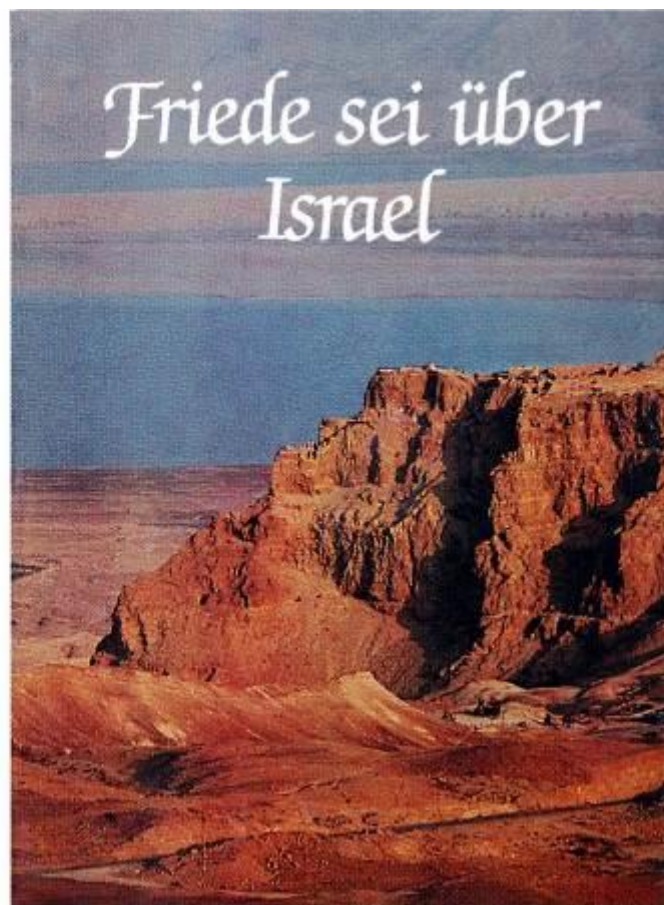
Landschaft unter dem Kahlenberg

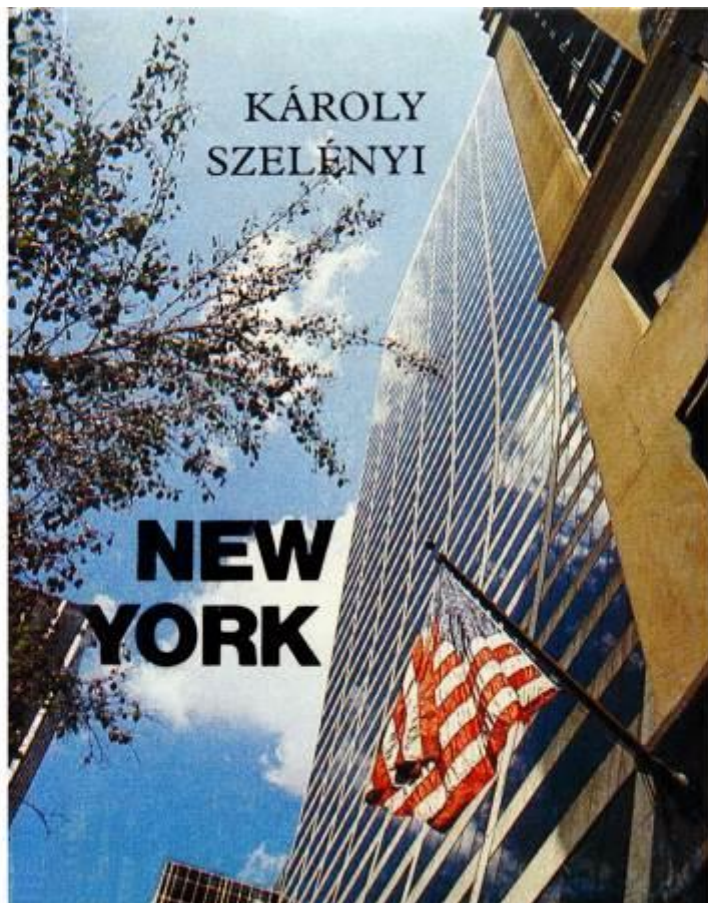

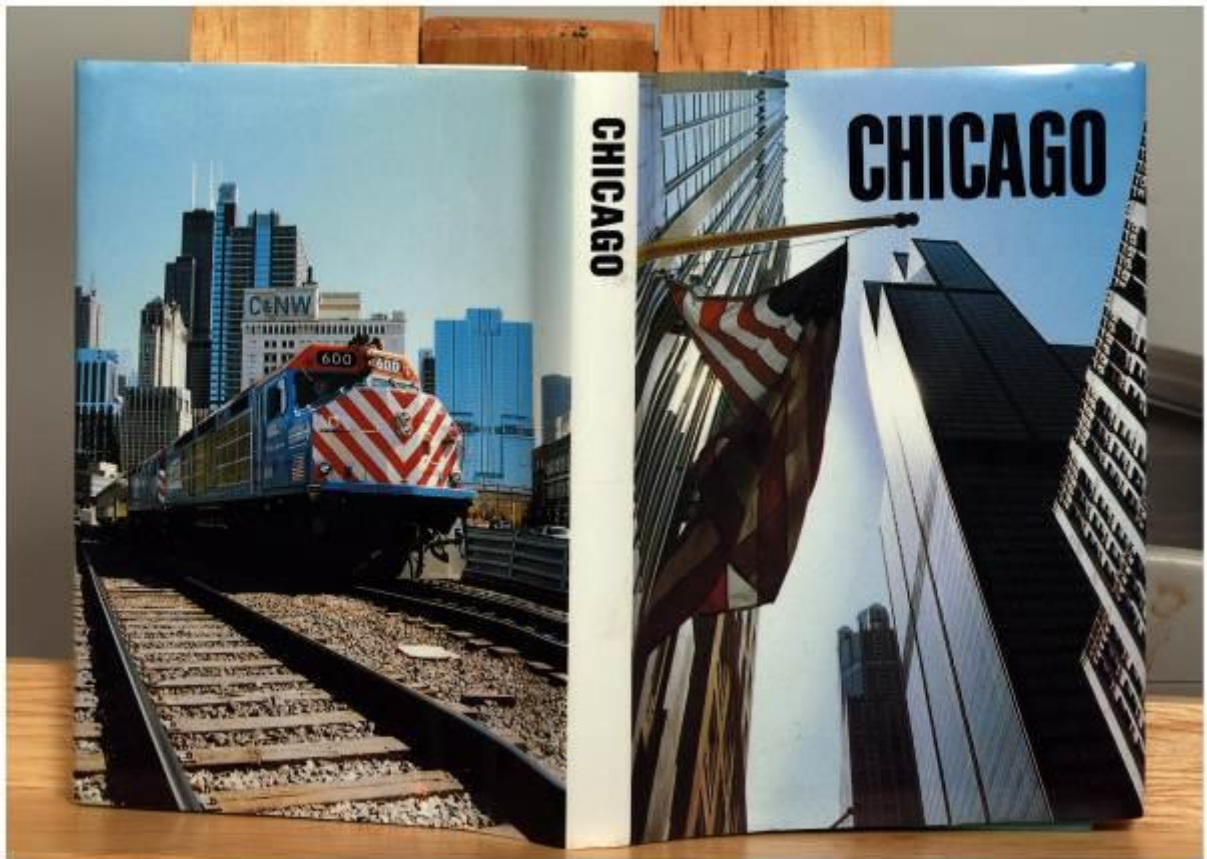

KÁROLY
SZELÉNYI

**NEW
YORK**

August Everdinggel a pályaudvaron a városról készült minikönyvvel

KIADVÁNYOK A TUDOMÁNYOS AKADÉMIÁRÓL ÉS A LEVÉLTÁRRÓL

Megtisztelő megbízatás volt számomra, hogy a Magyar Tudományos Akadémia művészeti gyűjteményének legértékesebb darbjait könyv alakjában megörökíthettem rangos szakértőgárda társaságában. Egy következő kötetben az Akadémia jelentős épületei kerültek publikálásra.

Az Archivum regni, regnum archivi c. könyv a Levéltár különleges szépségű belső tereivel ismertet meg. A királyi pecséteket bemutató kiadvány történelmünk jelentős korszakait idézi.

81. László Székely: Műveltség, elgondolkodás (Magyar Nemzeti Színház, Budapest, 1907)

82. László Székely: Műveltség, elgondolkodás (Magyar Nemzeti Színház, Budapest, 1907)

Műveltség és gondolkodás a műveltség és a gondolkodás szellemi életének két legfontosabb pillérének, amelyek a műveltség és a gondolkodás közötti kapcsolatot jelképezik. A műveltség a tudás megszerzésének és a gondolkodás a tudás alkalmazásának a folyamatát jelképezi.

székely, mely a 15. és a 18. századi műveltség és a műveltség közötti kapcsolatot jelképezi. A műveltség a tudás megszerzésének és a gondolkodás a tudás alkalmazásának a folyamatát jelképezi.

83. László Székely: Műveltség, elgondolkodás (Magyar Nemzeti Színház, Budapest, 1907)

84. László Székely: Műveltség, elgondolkodás (Magyar Nemzeti Színház, Budapest, 1907)

85. László Székely: Műveltség, elgondolkodás (Magyar Nemzeti Színház, Budapest, 1907)

was laid out in the first years after its founding. He wanted the commission for it through the help of the (Dobóczy).

Ernst Mayer Madajkóczy was laid out in the first years after its founding. He wanted the commission for it through the help of the (Dobóczy).

in the first years after its founding. He wanted the commission for it through the help of the (Dobóczy).

Ernst Mayer Madajkóczy was laid out in the first years after its founding. He wanted the commission for it through the help of the (Dobóczy).

Ernst Mayer Madajkóczy was laid out in the first years after its founding. He wanted the commission for it through the help of the (Dobóczy).

Ernst Mayer Madajkóczy was laid out in the first years after its founding. He wanted the commission for it through the help of the (Dobóczy).

Ernst Mayer Madajkóczy was laid out in the first years after its founding. He wanted the commission for it through the help of the (Dobóczy).

Ernst Mayer Madajkóczy was laid out in the first years after its founding. He wanted the commission for it through the help of the (Dobóczy).

Ernst Mayer Madajkóczy: Műveltség, elgondolkodás (Magyar Nemzeti Színház, Budapest, 1907)

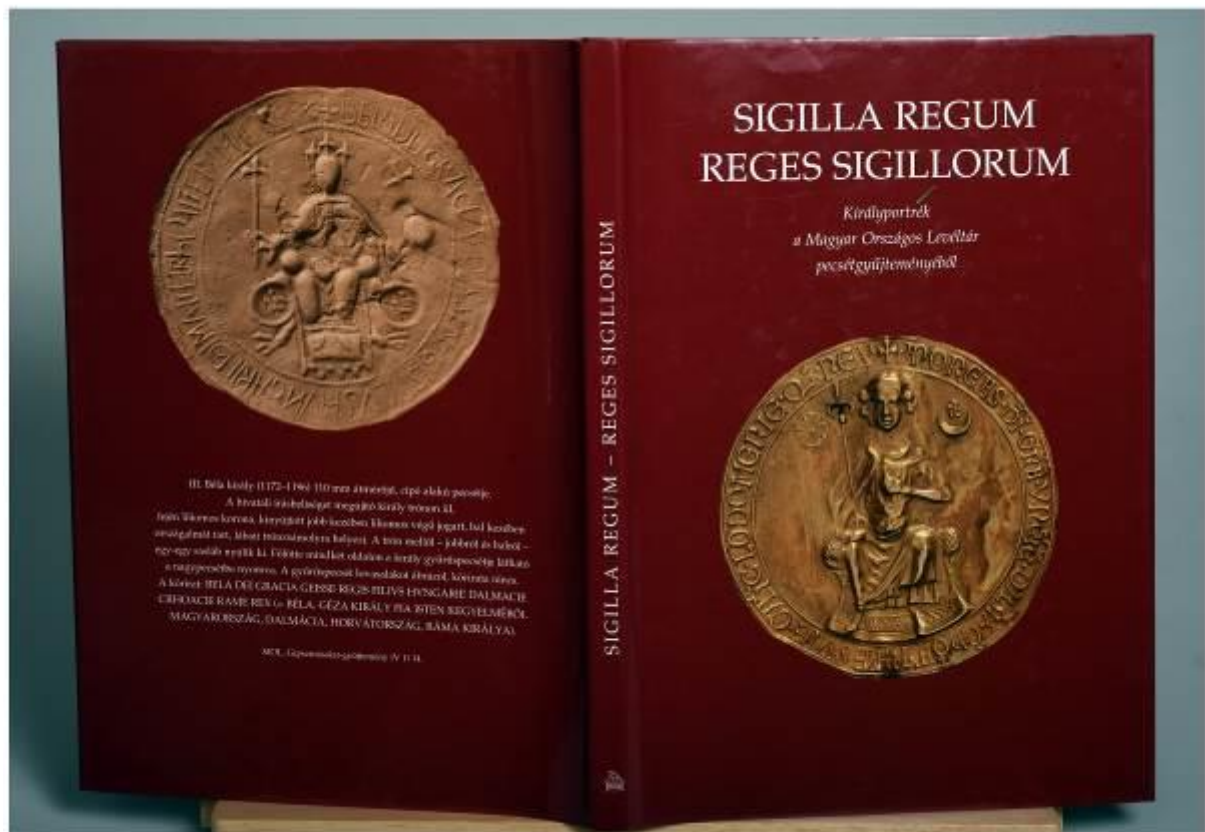
The top of the entrance to the Church of St. Martin in Vienna: the top of the entrance and south wall of the church (1483–1484). The painting was made by the Tulln circle. Source: Peter Dronner, *Architektur der Renaissance* (1984), p. 101.

SECOND FLOOR

The artist Paul Elstner of the Tulln circle, who visited the court of Margaret (she was in 1500) and painted the painting in the Tulln circle. The artist's workshop was in Vienna. The painting is a copy of the original (1500–1510). The painting is a copy of the original (1500–1510). The painting is a copy of the original (1500–1510).

SECOND FLOOR

SIGILLA REGUM
REGES SIGILLORUM

Királyportrék
a Magyar Országos Levéltár
gyűjteményéből

III. Béla király 1172–1196 közötti 24 évi uralkodása alatt.
A királyi hatalmat a királyi család és a püspök ötvénye.
Az állam szervezése, a királyi hatalom megszilárdítása.
A királyi hatalom megszilárdítása, a királyi hatalom megszilárdítása.
A királyi hatalom megszilárdítása, a királyi hatalom megszilárdítása.
A királyi hatalom megszilárdítása, a királyi hatalom megszilárdítása.
A királyi hatalom megszilárdítása, a királyi hatalom megszilárdítása.
A királyi hatalom megszilárdítása, a királyi hatalom megszilárdítása.

MCCX. Budapest, 2019. május 15.

SIGILLA REGUM – REGES SIGILLORUM

II. ANDRÁS KIRÁLY
1205-1209

Az 1205. évi oklevél a magyar királyi és a királyi család tagjainak tulajdonát illeti. Az oklevélben a királyi család tagjainak tulajdonát illeti. Az oklevélben a királyi család tagjainak tulajdonát illeti.

Az oklevélben

ANDRÁS DE GRÁVIA VIGAREDA MACH
CIRILLI E. B. DE JERUSALEM
LONDEKOVICZ B. B.

ANDRÁS POTSUCZLAPUS
MAGYARORSZÁG DALMÁCIA
HERCZEGSÉG KIRÁLYI SZEREA HERCZ
MAGYARORSZÁG KIRÁLYA

A királyi család tagjainak tulajdonát illeti. Az oklevélben a királyi család tagjainak tulajdonát illeti.

A királyi család

MAGYARORSZÁG KIRÁLYI SZEREA HERCZ
MAGYARORSZÁG KIRÁLYA

II. ANDRÁS KIRÁLY
MAGYARORSZÁG KIRÁLYA

A királyi család tagjainak tulajdonát illeti. Az oklevélben a királyi család tagjainak tulajdonát illeti.

KERTVÁROS-ÉPÍTÉSZEZET

Az épített környezet és a műszaki megoldások iránti érdeklődéssel szerencsésen találkoztak azok a megbízások, melyek a budapesti Wekerletelep, a vásárcsarnokok, majd az angol kertvárosok bemutatását tették lehetővé.

1994-ben került kiadásra a Kertvárosunk, a Wekerle c. könyv, melynek fényképezésére Kispest önkormányzata és Nagy Gergely építész kért fel, a korán elhunyt művészettörténész, Dercsényi Balázs javaslatára.

Az angol kertvárosok után az első európai, páratlan épületegyüttes 1909-1926 között létesült több mint 20 ezer ember számára.

A kertvárosépítés gondolata a 19. sz. közepéig nyúlik vissza. Az ipari fellendülés ezen szakaszában, a szemléletváltás eredményeként Angliában a cél már nem csak a munkás és családjának elhelyezése volt. A gyárosok a magasabb szakképzettségű vagy megbecsült munkások megtartásáért már áldozatot is képesek voltak hozni.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter és miniszterelnök Bárczy István polgármester a siralmas budapesti lakásviszonyok enyhítésére olcsó, gazdaságosan építhető lakások építését határozta el Budapest határában, egy olcsón megvásárolt területen, ahol saját téglagyárat is létesítettek.

A mintegy 40 típustervet különböző jeles építészekről válogatták ki, a városszerkezeti képet rendezési terv határozta meg. Közintézmények, iskolák, óvodák, templom, iskolaigazgatói lakások kaptak helyet a mintegy 2,5 km²-es területen.

A főtér számos épülete Kós Károlytól származik.

Miniszteri utasítás szerint a telepre „csak józan életű, társaival összeférő” munkást vettek fel. A telepen kialakult közösségi szellem mind a mai napig érezhető.

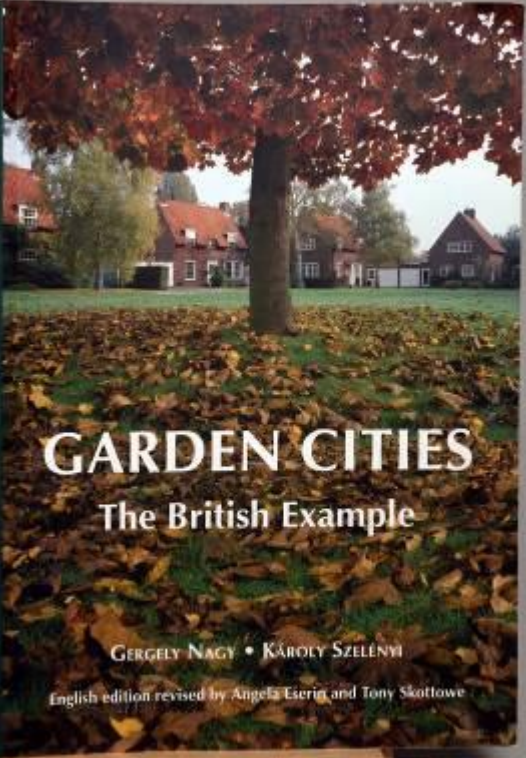

Egy ösztöndíj révén szerencsém volt Nagy Gergellyel együtt felkeresni néhány olyan angol kertvárost, ahol Wekerle miniszter vagy Koós Károly is megfordulhatott. Közös művünkből egy könyv is született. Kiderült, hogy Angliában, bár több kutatóhely is működik, nincs egy átfogó mű az angol kertvadásokról. Welwyn kertváros szervezésében így könyvünk angol változatát átvették angliai és ausztrál terjesztésre.

Egy európai program keretében Strasbourg kertvárosába, Stockfeldre is eljutottunk.

GARDEN CITIES • KNOWLEDGE GARDEN CITIES The British Example

GARDEN CITIES

The British Example

GERGELY NAGY • KÁROLY SZÉLÉNYI

English edition revised by Angela Escrib and Tony Skottowe

The first houses were built in 1900 near a railway station and a depot of 50 acres of the present site. A 15-year lease was granted to the first owner, 143 houses were built in 1900, and in the next 10 years the number had risen to 413 and the area of Boreville had expanded to 358 acres.

To encourage further development, the Boreville Village Trust was set up in 1906. Garden gave the residents or prospective full participatory rights, with the proviso that the entire income of the village could only be used for village purposes. The first chairman was Garden himself and the 12 member Board of Trustees consisted of 4 local farmers, 4 tradesmen associated with the Society of Glass and Bottleblowers from the Society of Glass and Bottleblowers, 4 from the Society of Glass and Bottleblowers, 4 from the Society of Glass and Bottleblowers, 4 from the Society of Glass and Bottleblowers.

This changed the ownership structure and there were very few sales or leases. George Garden continued to live in the village, but eventually left to support the village. He donated 4 acres of the village, plus a house and an acre of land. There followed the construction of a school, hospital, cinema and reading room for the most pressing needs.

1906 a private school was built on Garden's property. In the same year the village was established as Boreville Village Trust, a charitable body for the area, with the first of a village. Excessive village land was sold to the village.

When the Boreville Village Trust was founded in 1906 to help residents purchase their homes, Garden himself was helped to do so. The village had been planned to develop organically, and every house to develop organically, and the overall size of the village just village by the 1900s had grown continuously to 693 acres. The village expanded to 693 acres. The village expanded to 693 acres. The village expanded to 693 acres.

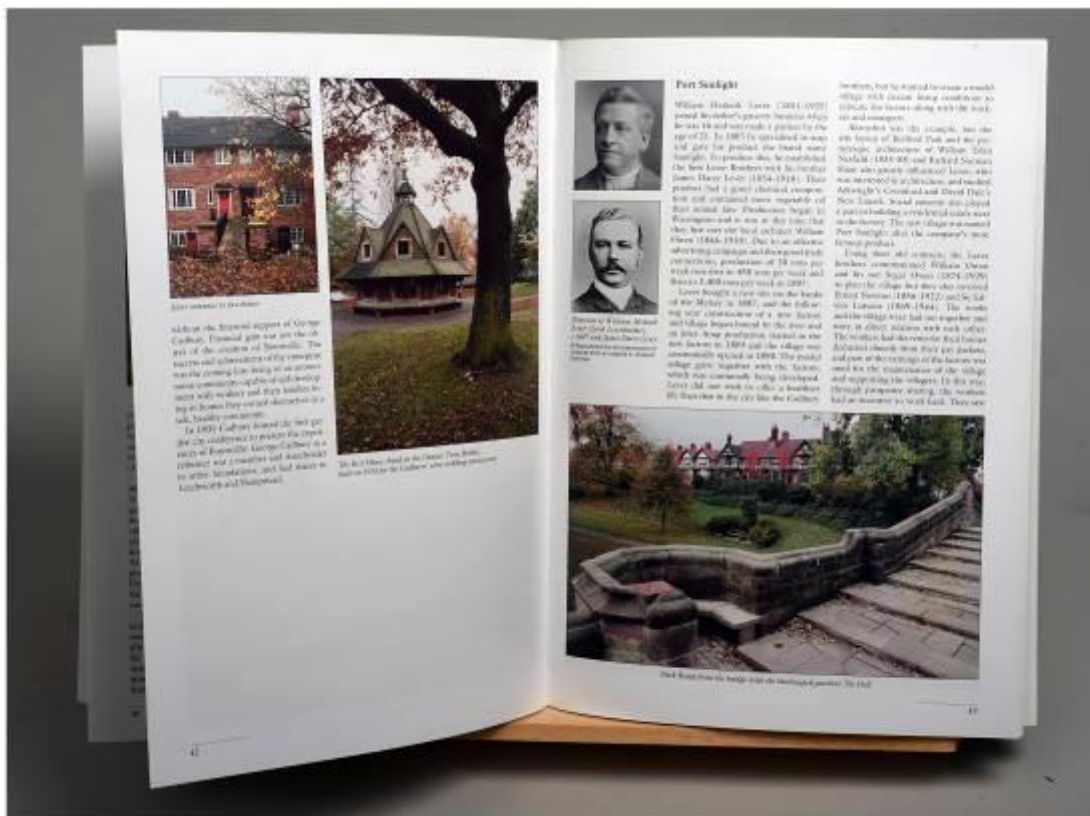
The village had a population of 1,000, the village had a population of 1,000, the village had a population of 1,000, the village had a population of 1,000.

There was a strong sense of community, and George Garden was convinced that housing for a small number of people was the natural solution to the problem of housing. He also considered housing to be a social necessity, but at least once a week, he would visit the village and see the houses. He also considered housing to be a social necessity, but at least once a week, he would visit the village and see the houses.

There were also other buildings standing in the center of the area, especially Garden's approach. On 15th March, 1907, Garden visited the village. The building originally dating from 1927 was used for village meetings and other village events. It was also used as a school. Garden visited the village and saw the houses. He also considered housing to be a social necessity, but at least once a week, he would visit the village and see the houses.

Friends Meeting House, 1904, designed by Murray

Kiállítás a kertvárosokról a budapesti Francia Intézetben

Nigel James Thorpe angol nagykövettel és Nagy Gergellyel a kiállításon

VÁSÁRCSARNOKOK

A 19. század végén jelentős vásárcsarnokok épültek Európában, Londonban, Párizsban, Bécsben, Berlinben.

Ugyanebben az időszakban épült fel a budapesti Nagyvásárcsarnok, a Rákóczi, Klauzál, Hunyadi téri és a Hold utcai csarnok, a Batthyány téri néhány évvel később. Ezek a mai napig állnak, míg az európai csarnokok a háború vagy a modernizáció áldozataivá váltak.

A Nagyvásárcsarnok 1897-ben nyílt meg, építésze Petz Samu volt.

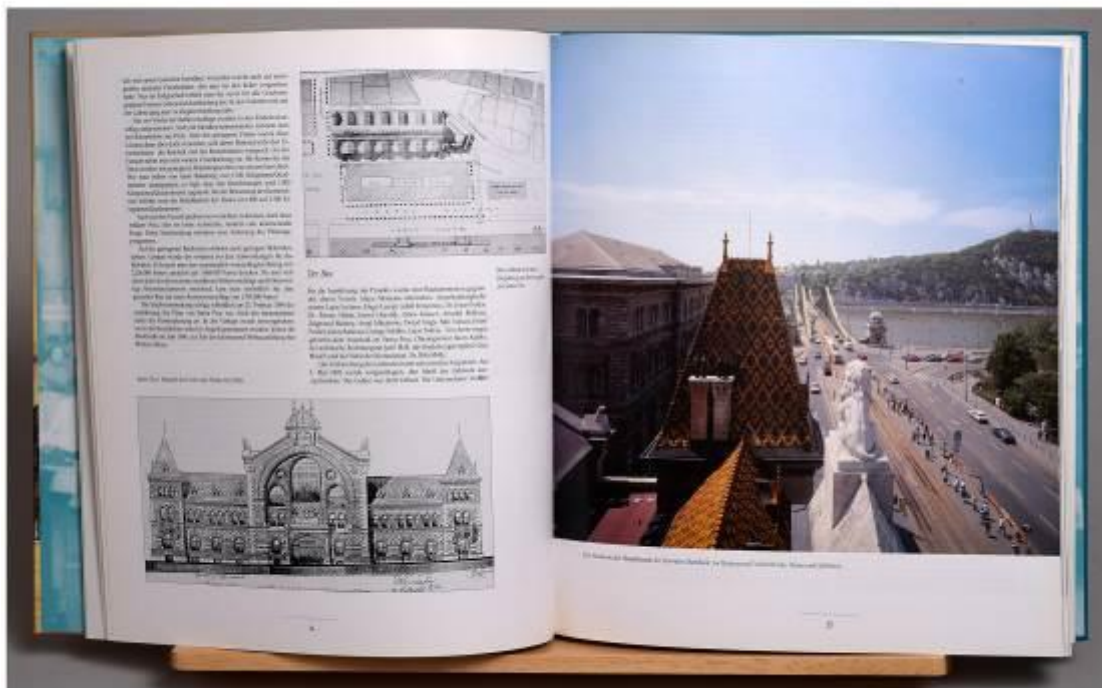
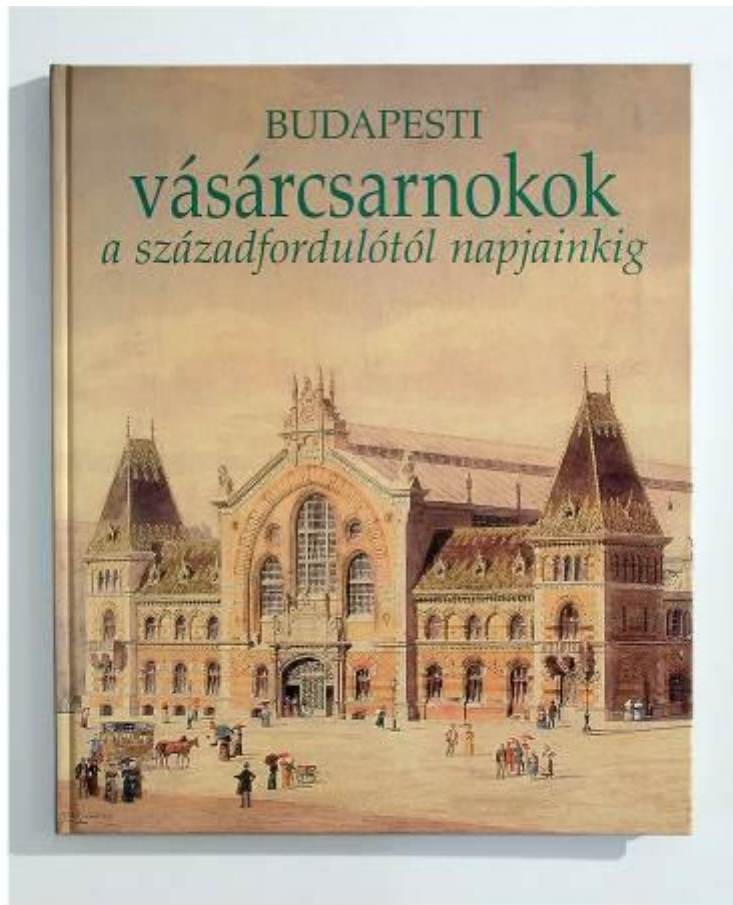
Jellegzetes nyerstégla épülete monumentalitásával uralja környezetét. Homlokzatát a Zsolnay gyár pirogránit elemei, a tetőszerkezetet színes mázas cserepek burkolják.

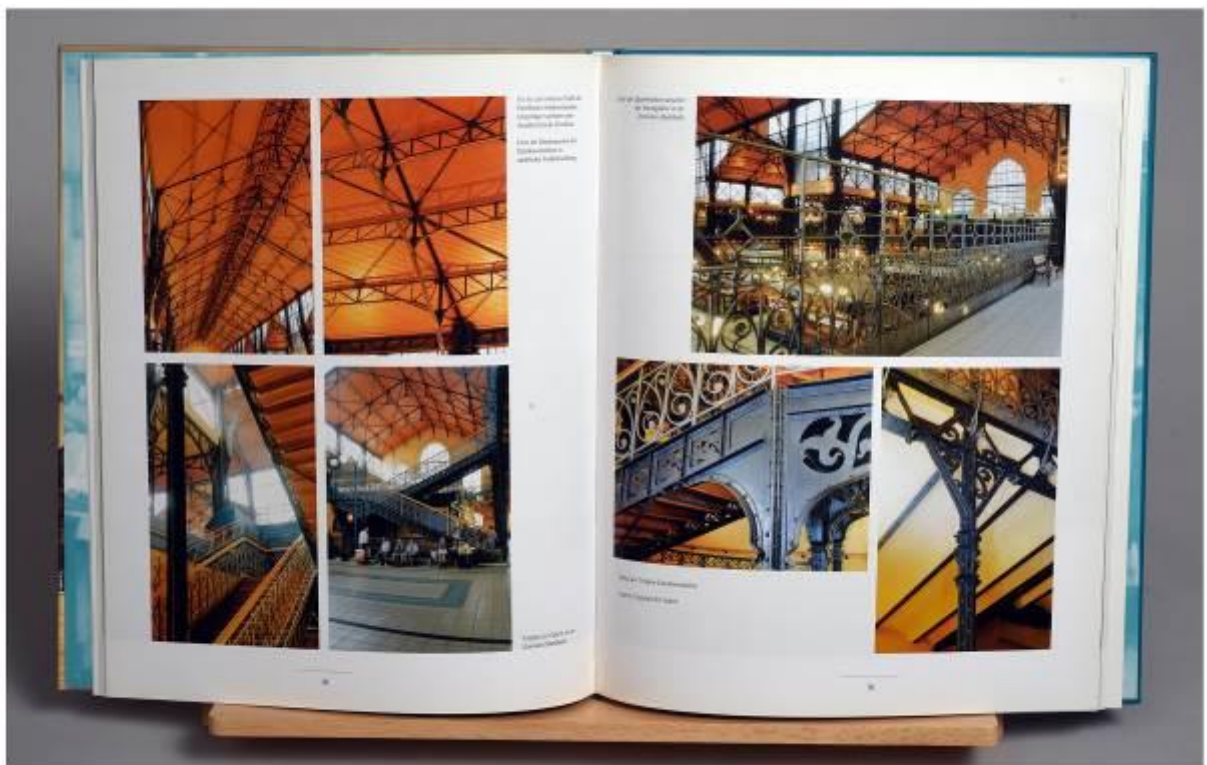
A vonaton vagy a Dunán hajóval szállított árú fogadására a csarnok épülete egyaránt alkalmas volt.

Már a megnyitás évében a csarnok vendége volt Ferenc József császár és II. Vilmos német császár. S emlékszünk Margaret Thatcher angol miniszterelnök 1894-es látogatására, aki a borítékban kapott napidíjából fizette ki a vásárolt árút. Diana hercegnő is jelentős vendége volt a csarnoknak.

A Dénes Ákos igazgató által vezetett csarnok-igazgatóság többször és több nyelven is megrendelte a Nagy Gergellyel készített csarnok-könyvet. A múlt évben létesített nagycsarnokbeli Hungaricum utcában pedig helyett kapott nagy méretű színtani bemutatóm a világ legnagyobb vizesprizmájával és színjátékkal.

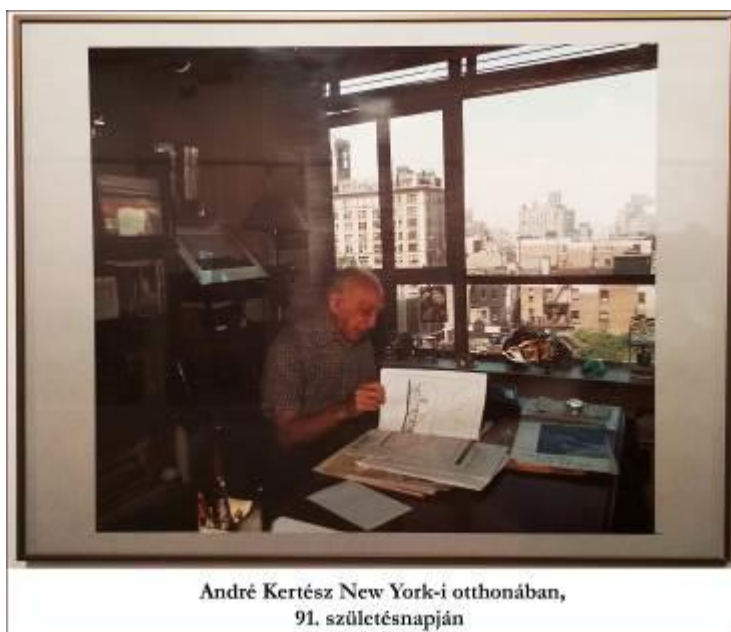

A Nagyvásárcsarnok „Hungaricum” utcájában kapott helyet SZÍN – TÉR című kiállításom egy óriási tojással és egy nagy méretű prizmával, mellyel Goethe kísérleteit mutatom be.

ANDRÉ KERTÉSZ HAGYATÉKA

1985-ben egy amerikai magánutunk alkalmával keresett meg Szigetbecse akkori tanácselnöke. André Kertész, a világhírű fotóművész ebben a helységben gyermekeskedett, s a későbbiekben rengeteg fotót készített a környéken. A művész 80 fotót ígért a településnek, melyek számára már egy házat is megvásároltak. Arra kértek, hogy keressük meg a művészt, s próbáljuk megszerezni a régóta megígért, de meg nem érkező képeket. A Manhattanban élő Kertészt nagy nehezen rávettük, hogy közösen válogassuk ki a szóba kerülő képeket. Ő azokat szignálta és ellátta képaláírásokkal. Végül 120 fotót hoztunk haza kézipoggyászként a repülőről, s azokat átadtuk Del Medico Imrének, a Művészeti Alap akkori jogtanácsosának. A művész 3 hónap múlva elhunyt. A képek ma a szigetbecsei Kertész-házban láthatók azokkal a személyes tárgyakkal együtt, amelyeket Szász Zsuzsa amerikai fotós segítségével szereztünk meg halála után. A fotóknak nemcsak az anyagi de az eszmei értéke is jelentős, mert a 20. század elejének jellegzetes magyar viszonyait tükrözik utánozhatatlan művészi érzékenységgel és színvonalon.

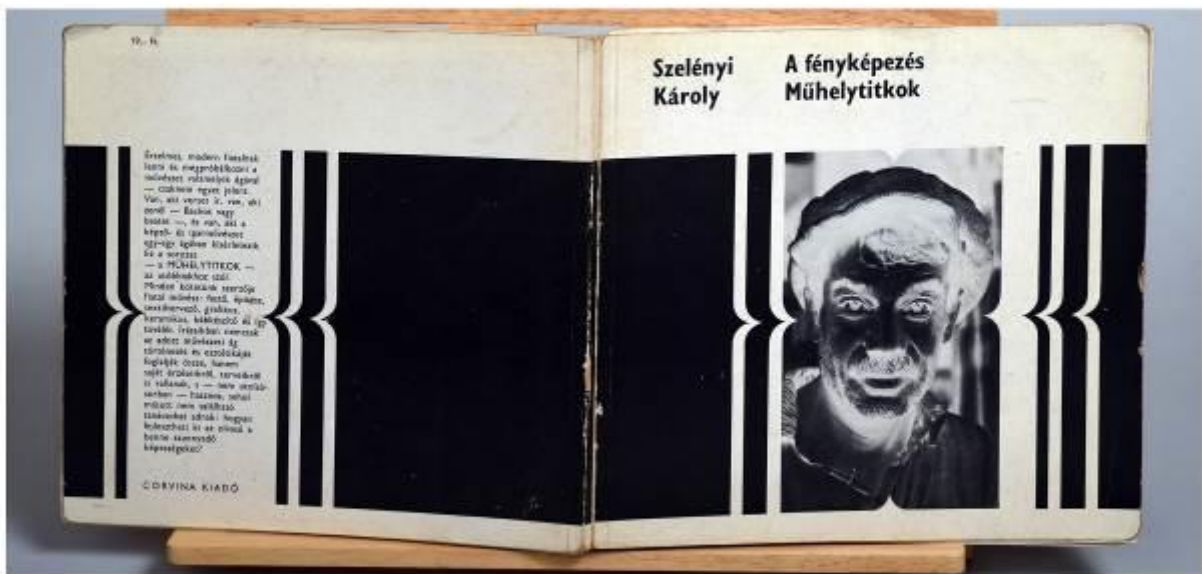
A szakma nem tulajdonít nagyobb jelentőséget ennek a ténynek, a legtöbb életrajzban csupán a „képek hazakerüléséről” beszél.

SZAKKÖNYVEK

Még a '70-es években a Corvina „Műhelytitkok” c. sorozatában jelent meg „Fényképezés” c. könyvecském, amely alapszinten adja át a fiatal olvasóknak a képi rögzítés titkait. Ennek a sorozatnak nagy sikere volt, mert számos művészeti ág alapismereteit tette közkincsé.

A SZÍNEK BIRODALMA

A számítástechnika térhódításával, a digitális adatrögzítés, a háromdimenziós képkalkotás megjelenésével a képi adatrögzítés technikája is alapvetően megváltozott. A bennünket körülvevő valóság ábrázolásában eddig nem látott lehetőségek állnak rendelkezésre. Ez azonban nem csak előnyöket rejt magában, hanem azzal is együtt járhat, hogy feleslegesnek hiszünk fizikai törvényszerűségeket, a fényt, a térlátás, a színtan alapismereteit, vagy akár esztétikai és pszichológiai szempontokat.

Ezért mintegy 20 éve elhatároztam, hogy tapasztalataim összegzéseként egy olyan „vizuális atlaszt” nyújtok át a következő generációnak, amely a digitális képkalkotás és –rögzítés korában is segítséget nyújt az örök érvényű törvényszerűségek érvényesítésében. Tanulmányaim során arra jutottam, hogy a színtan tudománya hordozza a legtöbb ellentmondást, s ezért ennek évszázadok óta keletkezett elméleteit próbáltam könyv formájában összegezni.

Ábrázolásaim modelljének egy ősi formát, a tojást választottam. Ennek mindenki által ismert mérete és formája alkalmasnak tűnt a térbeli, fénytani és színtani jelenségek megjelenítésére.

Minél jobban elmélyedtem a színtan világában, annál többször került szemembe a költő, természettudós ..... Goethe neve. 1810-ben megjelent Színtan c. könyvének magyar fordítását a Corvina kiadó 1983-ban publikálta.

Mintegy 100 évvel Goethe előtt Newton háromélű prizmával felbontotta a napfényt, s megkapta a spektrum színeit. A spektrum két végét összekötve színkört alkotott, amely a bíbor kivételével az összes alapszín tartalmazta.

Goethe ugyanezt a prizmát az ablak felé fordította, ahol a sötétség és a világosság határán felfedezett színekben meglátta a bíbort is. Ebből kiindulva megalkotta 6 tagú színkörét, amely mind a mai napig minden színkör alapja. A zölddel szemben a spektrumban hiányzó bíbor áll.

A költő egy kártyaműhelyben kis kártyákat készíttetett, amelyen megrajzoltatta a keletkezett színeket. Az MTA gazdag Goethe-gyűjteménye őrzi a Színtanhoz készült mellékleteket, s ezekhez hozzájutva fényképezőgéppel megismételtem a lerajzolt jelenségeket. Bármilyen alakzatnál megkaptam Goethe színeit.

Goethe elméletei mind a mai napig vita tárgyát képezik. A szakma azt egyértelműen elismeri, hogy a színek kedélyállapotunkra, érzelmeinkre gyakorolt hatásának megállapításával Goethe megteremtette a színpszichológia alapjait.

Goethe szerint látószervünknek, agyunknak jelentős szerepe van a színérzékletek létrejöttében, a színeket a szemben lejátszódó folyamatok határozzák meg. Szemünk a színek felfogásakor totalitásra törekszik, s megköveteli a látott szín kiegészítő színét, lezárja önmagában a színkört. A színek érzékelése beszélgetés környezetünkkel, amikor is egy adott színre annak „másik felével” válaszolunk. A fehér hóra vetődő árnyékot kéknek látjuk, a vörös sziklákon keletkezett árnyakat zöldnek észleljük, pedig azok valóságos helyükön szürkék. A nap-mint-nap létrejövő szimultán és szukcesszív kontrasztok, tükröződések, mind optikai csalódások, melyek a külvilág és az ember belső világának sajátos kapcsolatát jelzik.

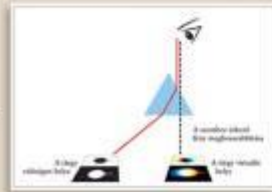
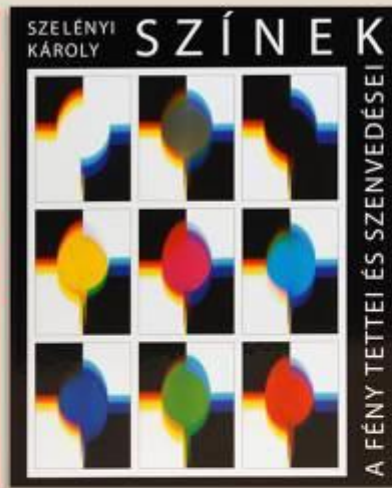
Goethe nyomdokain, a korábbi kutatások megállapításait is figyelembe véve, írtam meg a **Színek. A fény tettei és szenvedései** c. könyvet. Német kiadását a Seemann kiadó terjeszti. A szerteágazó vélemények miatt fotografusként nem foglaltam állást egyik elmélet mellett sem: csak értelmeztem, lefényképeztem az észlelt jelenségeket.

Csak zárójelben jegyzem meg, hogy Rudolf Steiner (1861-1925) német filozófusra és íróra nagy hatással volt Goethe természetszemlélete. Kiadta a költő természettudományokkal foglalkozó írásait, s mint a weimari Goethe-Schiller-Archívum munkatársa, saját művekkkel is folytatta Goethe munkásságát. Goethe színelméletét átvitte az általa alapított Waldorf-iskolákba is.

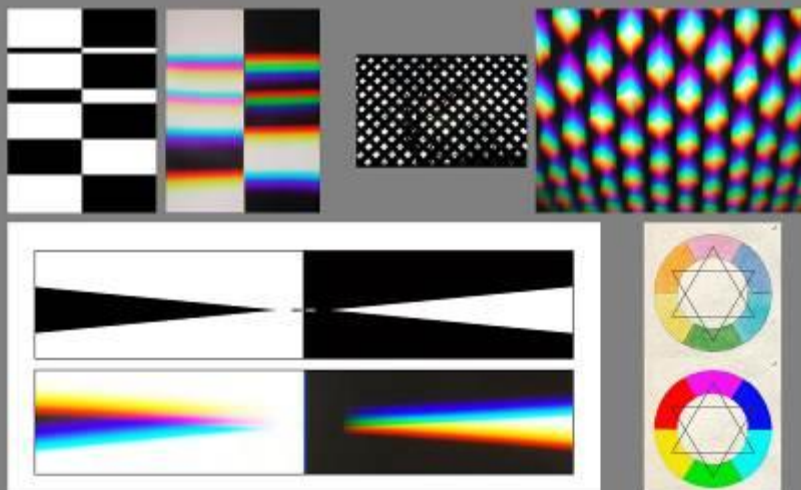
Különleges felfedezés volt számomra a gyomai nyomdász és tipografus, Kner Imre tevékenysége, aki a magas szintű nyomdászati ismeretek mellett nagy gondot fordított a kiadványok esztétikai minőségére is. A nyomdászok számára 1909-ben készített „Színharmónia” c. könyvében felhívja a figyelmet a színek közötti törvényszerűségek felismerésének fontosságára, a színérzék, a színkultúra fejlesztésére.

„Figyeljük ... meg a természetben minduntalan kínálkozó mesés színhatásokat, s ha megismertük és meg is szerettük a színeket, megtanuljuk őket élvezni is.” – mondja.

Nos, a színes fényképezés technikájától mára eljutottam a színek tudatos élvezetéhez, s egyre jobban látom, hogy ez az eleven kapcsolat környezetünk és látásszervünk között jótékonyan hathat lelkivilágunkra, hangulatunkra.

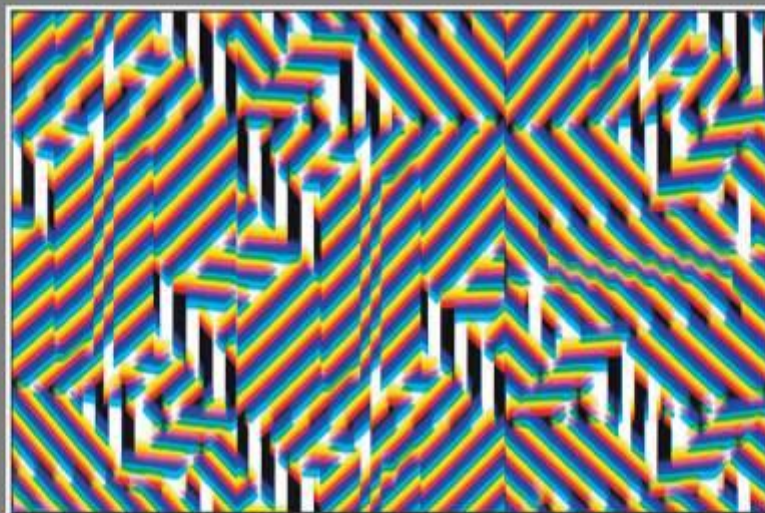
Prizmatikus színek keletkezése rácsszerkezeteken

Egy rácsszerkezet segítségével megismételtem Goethe kísérleteit, s igazoltam állítását. A Szelényi-féle ékeken egyértelműen megmutatkozik a goethei színrendszer kialakulása.

Dan Reisinger izraeli grafikus azt írta Színek c. könyvem előszavához, hogy munkámmal „visszaadtam a világnak Goethe színeit”.

Dan Reisinger: A színek felszabadítása. Prizmatikus jelenség

A színek újszerű megközelítésében a német költőnek, Johann Wolfgang Goethének volt nagy szerepe. 1791-ben először emelt szeméhez egy kölcsönbe kapott prizmát. A fal felé fordulva a szivárványszínek helyett csak fehéret látott. Az ablak felé tekintve fantasztikus látványban volt része: a világos és sötét részek találkozásánál a színek kavalkádja jelent meg szemében. Goethe a színek keletkezéséről alkotott elméletével Arisztotelész követője. A prizmát nem adta vissza, s ezt követően 40 éven keresztül a színek törvényszerűségeit kutatta.

Egy behavazott út látványa
prizmán keresztül

„Mindazt, amit költőként alkottam – nem sokra tartom. Kiváló kiöltők éltek koromban, még kiválóbbak előttem, s hasonlóan kiválóok fognak élni utánam. De hogy századomban a szinten bonyolult tudományában én vagyok az egyetlen, aki tudja az igazat, erre büszke vagyok, és ezért sokak fölött állónak érzem magam.”

Részlet J. P. Eckermann: Beszélgetések Goethével c. munkájából 1829-ből

Köszönöm türelmüket és figyelmüket.

S még egyszer köszönöm a Széchenyi Akadémia elnökségének és tagjainak, hogy munkásságom alapján méltónak találták arra, hogy soraikba kerülhessek.

